DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 7 SECOND-CLASS 341 Highland Blvd. Kaina
Vasario - February 17, 1995 Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 $1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

-- **Lietuvos**, Latvijos ir Estijos Prezidentai po vasario 8 d. Jūrmaloje įvykusio susitikimo priėmė bendrą komunikatą. Jame rašoma, kad bendro Baltijos valstybių karių taikos palaikymo bataliono įkūrimas įrodys pasaulio valstybėms, kad šios šalys norėdamos užtikrinti savo saugumą, pačios prisideda prie tarptautinio taikos saugojimo. Komunikate pabrėžiama būtinybė stiprinti bendradarbiavimą muitinių, tranzito operacijų, sienų kontrolės srityje, atkreipiant dėmesį į rytines šalių sienas į nelegalių ginklų, narkotikų, atominių medžiagų gabenimą.

-- **Lietuvos užsienio** reikalų ministras P. Gylys vasario 12 d. pradėjo oficialų vizitą Norvegijoje. Jis čia susitiko su Norvegijos karaliumi Haroldu V, premjere Gro Harlem Brundatland. Vasario 13 d. Osle buvo pasirašytas dvišalis susitarimas dėl muitinės administracijų tarpusavio pagalbos bei sutartis dėl operatyvaus informavimo apie branduolines avarijas ir pasikeitimo informacija apie branduolinius objektus.

-- **Lietuvos prezidentas** A. Brazauskas gavo Rusijos prezidento pakvietimą šių metų gegužės 9 d. Maskvoje dalyvauti renginiuose, skirtuose Antrojo Pasaulinio karo pabaigai.

-- **Seimo užsienio** reikalų komiteto pirmininko pavaduotojo Algirdo Griciaus nuomone, Lietuvos diplomatinės tarnybos privalo gerokai suaktyvinti veiklą, norėdamos pakeisti JAV Atstovų rūmų saugumo komiteto požiūrį į Lietuvos siekimą tapti NATO nare. Kaip žinoma, čia komitetas pasiūlė išbraukti Baltijos šalis, tarp jų ir Lietuvą, iš kandidačių į Šiaurės Atlanto paktą. Algirdas Gricius vasario 9 d. spaudos konferencijoje pranešė, jog šią savaitę Seimo užsienio reikalų komitetas kreipsis į JAV Atstovų rūmų komitetą su prašymu palikti Lietuvą NATO numatomo plėtimosi ribose.

-- **Per vasario 9 d.** įvykusią spaudos konferenciją, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Adolfas Šleževičius informavo, kad jis patenkino finansų ministro Eduardo Vilkelio prašymą atsistatydinti dėl sveikatos būklės. Ministras atsistatydino vasario 13 d., o į finansų ministro postą Lietuvos Prezidentui pasiūlytas finansų ministerijos sekretorius Reinoldijus Šarkinas.

-- **Vyriausioji rinkimų** komisija įregistravo kandidatu į Seimo narius Kaišiadorių apygardoje Lietuvos Laisvės lygos lyderį Antaną Terlecką. Rinkimai vyks kovo 25 d.

-- **Į Lietuvos rekordų** knygą įrašytas naujas šį kartą - tapybos rekordas. Tai - mažiausias paveikslas, kurio dydis tik 1 x 1 cm. Patį mažiausią paveikslą tempera nutapė dailininkė Giedrė Bulotaitė - Jurkūnienė. Kurdama miniatūrinį darbą, autorė nesinaudojo kokiomis didinimo priemonėmis, o štai norintiems apžiūrėti jame pavaizduotą žolėje tupintį kiškutį, geriau pasiimti padidinamąjį stiklą. Dailininkė, kuriai buvo įteiktas specialus rekordą patvirtinantis diplomas, miniatiūras tapo jau 15 metų.

RŪPESČIAI NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENČIŲ PROGA

Advokato ***S. Povilo Žumbakio*** *komentarai, transliuoti Chicagoje 1995 m. vasario 5 d. per Amerikos Lietuvių Radijo programą, kuriai vadovauja Anatolijus Šlutas.*

- o -

Artėjant ypatingai reikšmingom sukaktim - Vasario 16-ajai ir Nepriklausomybės atkūrimo penkmečiui - kovo 11-tajai - pagalvokime, kokiu keliu eina mūsų Tėvynė? Ar Lietuvos demokratija stiprėja? Ar jos laisvė yra užtikrinta prie dabartinių sąlygų?

Štai keletas įvykių verčiančių susimąstyti:

Viešame laiške ministrui pirmininkui A. Šlezevičiui Lietuvos kunigai klausia, ar nėra klaidinga vadinti Katalikų Bažnyčią Lietuvoje kultu? Ar tai nėra sena bolševikinė - komunistinė tradicija, senas marksistinės filosofijos reiškinys?

Kuo skiriasi A. Šlezevičiaus išsireiškimas "Lietuvos pilietį trupučiuką stebina, kai kurių bažnyčios kulto tarnų pozicija..." nuo Lenino religijos lyginimo su žmonių opiumu. ("Lietuvos Katalikų Bažnyčios kunigų atviras laiškas Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui p. Adolfui Šleževičiui", "Dienovidis", 1994 lapkričio 18 d.,Nr. 42. Ar buvę bolševikai - komunistai - dabartiniai darbiečiai yra tikrai pasikeitę? Jeigu jie išsižeidžia, kad juos pavadina "buvusiais", kodėl jų kalba, jų "ateizmo leksikonas" yra likęs toks pats, kaip ir per 50 "gerųjų laikų" metų?

Jeigu po 2,000 metų Bažnyčia tėra tik kultas, tai gal galima ją atmesti, sudrausminti, o jos veiklą apriboti, kaip ir kitų madingų ir laikinai egzistuojančių kultų? O ar tai galima daryti su Konstitucijos garantija dėl tikybos laisvės? (Reikia pastebėti, kad darbiečiams Konstitucija maždaug taip pat pastovi, kaip ir sovietams, kurie perrašydavo savo puikiai skambančias konstitucijas kas dešimt metų!)

Prieš pora mėnesių, nagrinėjant pirmąją genocidinę stribo bylą, kurios metu buvo pateikti aiškūs įrodymai apie kaltinamojo prisidėjimą prie nekaltų žmonių žudymo, teisėjas nusprendė, jog stribų vykdytos žudynės nėra genocidas.

Bet tuo pačiu, prezidentas A. Brazauskas ir visi jo padėjėjai vakariečiams garantuoja, kad Lietuvos teisėtvarkos organai nenurims tol, kol nebus nubausti visi karo nusikaltėliai, bet kokiu būdu kolaboravę su vokiečiais prieš 50 metų.

Nejaugi partiečiai nesupranta? Genocidas yra genocidas. Ar tos žudynės būtų atliktos rudųjų ar raudonųjų. Lietuva kentėjo tris su puse metų nacių okupaciją ir 50 metų po sovietine vergija. Visa mūsų tauta kentėjo nuo tų okupantų, nors ir mūsų tautoje kitose tautose. Mažas skaičius prisidėjo prie nacių, didesnis skaičius prie sovietų okupantų. Sovietų kolaborantai, stribai nesiskiria nuo kolaborantų su naciais. Ir vieni, ir kiti prisidėjo prie genocido, tik vieni buvo sunaikinti, o kitų vaikai šiandieną valdo kraštą, o jie patys džiaugiasi pensijomis ir savo nešvariuoju pelnu iš "anų gerų laikų" plėšikavimo.

Ministras pirmininkas, prieš vykdamas į Izraelį, atsiprašė žydų lietuvių tautos vardu už žydų naikinimą Antrojo Pasaulinio karo metu. Tuo žingsniu pasaulio akyse m. p. A. Šleževičius pripažino visuotinę savo tautos kaltę. (Žinoma, buve komunistai turi jausti kaltę dėl žydų naikinimo, nes komunistai ir vykdė tai kartu su naciais. Ne Lietuva, o Sovietų Sąjunga pasirašė sutartį su A. Hitler. J. Stalin ir A. Hitler pradėjo karą. Jų padėjėjai naikino laisvus kraštus, nekaltas tautas. Hitler ir Stalin sudarė tautų naikinimo, genocido planus. Jie ir jų kolaborantai turi atsiprašyti visų nukentėjusių. Tai gal ministras pirmininkas turėjo omenyje savo buvusios partijos nuodėmes? Jei taip, tai atsiprašymas yra vietoje, bet tik jam reikėtų kalbėti truputį aiškiau, ypač kai atsiprašinėja!

O apie tai, jog buvo įvykdytas Holocaust, komunistai Sovietų

(nukelta į 2 psl.)

Namas Vilniuje, Pilies gatvėje, kur 1918 m. vasario 16 d. buvo pasirašytas Lietuvos Nepriklausomybės Atstatymo aktas. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Dėl kunigų dalyvavimo rinkimuose

Lietuvos Vyskupų konferencija išplatino pranešimą kunigams, kuriame sakoma, kad gauta daug prašymų iš politinių partijų atstovų ir iš pavienių asmenų leisti kunigams iškelti savo kandidatūras rinkimams į savivaldybes. Ta proga vyskupai priminė Bažnyčios nuostatą šiuo klausimu.

Bažnyčios kanonuose sakoma, kad "dvasininkams draudžiama priimti viešas pareigas, kurios siejasi su dalyvavimu civilinės valdžios veikloje". (Kan. 283 & 1). Savivaldybės darbas aiškiai įeina į šią sritį. Tas pats kanonas toliau tęsia: "Dvasininkai tegul vengia viso to, kas nors ir nėra netinkama, bet yra svetima dvasininko luomui" (Kan, 283 & 2).

Pranešime rašoma, kad šių nuostatų tikslas nėra atskirti kunigus nuo visuomeninės veiklos, bet kuo laisviau ir geriau panaudoti jų padėtį visuomenės labui. Kunigų dvasinė misija yra skelbti Evangelijos tiesas, iškilti aukščiau politinių ginčų ir padėti patiems žmonėms daryti sprendimus Bažnyčios mokymo šviesoje.

Kunigams lieka svarbi misija padėti tautai apgalvotai spręsti savo visuomeninio gyvenimo klausimus, siekiant kurti laisvą ir dorą kraštą. Turime palydėti tikinčiuosius tamsiu ir neaiškiu ateities keliu, apšviesti jų sprendimus Kristaus šviesa. Raginame visus aktyviau ir sąmoningiau dalyvauti reikaluose, įsijungiant į geresnės ateities kūrimą, sakoma pranešime. **ELTA**

Lietuva statistikos veidrodyje

"Praėjusiais metais svarbiausias šalies ekonomikos rodiklio - bendrasis vidaus produktas nebemažėjo, o infliacija, palyginti su 1993 metais, sumažėjo kelis kartus: pernai ji sudarė 45,1 %", pasakė Statistikos departamento generalinis direktorius Kęstutis Zaborekas antradienį įvykusioje spaudos konferencijoje. Joje apžvelgta Lietuvos ekonominė ir socialinė raida 1994 metais.

Didžiausią lyginamąjį svorį, departamento duomenimis sudaro išgavimo ir apdirbimo pramonėje, žemės ūkyje ir miškininkystėje bei prekyboje sukurta bendrojo vidaus produkto dalis.

Palyginti su 1993 metais, pernai padidėjo durpių gavyba, konditerijos gaminių gamyba, kai kurių drabužių siuvimas, chromo odų, mineralinių trąšų, vaistinių priemonių, cheminių pluoštų ir siūlų, porceliano gaminių ir kitų prekių gamyba.

1994 metais pastatyta gyvenamųjų namų, kurių bendras plotas 574 tūkstančiai kvadratinių metrų. Butų pastatyta 12% mažiau negu 1993 metais. Gerokai padidėjo individualių gyvenamųjų namų statyba. Jų pastatyta 48% (bendro ploto) daugiau negu 1993 metais.

1995 metų pradžioje šalyje gyveno 3 mln. 718 tūkstančių žmonių. Praėjusiais metais toliau mažėjo gimusiųjų, didėjo mirusiųjų skaičius.

Darbo apmokėjimo atrankinis tyrimas rodo, kad 1994 metų gruodžio mėn. priskaičiuotas darbo užmokestis buvo 469 litai ir, palyginti su tuo pačiu 1993 metų mėnesiu, išaugo 61%.

Vidutinė senatvės pensija gruodžio mėnesį buvo 125,8 lito ir per metus padidėjo 33.7%. Vidutinė senatvės pensija sudaro 27% priskaičiuoto darbo užmokesčio. **ELTA**

Ignalina - Lietuvos slidinėjimo sporto centras. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Lietuvis menininkas pakviestas į Dachau

Jau vien išgirdus šio miesto vardą, kiekvieną, kuris žino kas ten vyko, nukrečia šiurpas.

Šiais metais Dachau paminės 50-ties metų sukaktį nuo koncentracijos stovyklos panaikinimo. Tą sukaktį miestas paminės tarptautine paroda, pavadinta "1995 - 50 Metų Vėliau"! - "1995 - 50 Jahre Danach" - "1995 - 50 Years After", kurią rengia Dachau menininkų kolektyvas "Gruppe - D" su "Kunstlevereiningung Dachau" (Dachau Arts Alliance).

"Gruppe - D" menininkai tiki, kad menas turi išreikšti tuos laikus, kuriuose jis kuriamas. Todėl jų menas neturi rodyti kas atsitiko Dachau prieš 50-tį metų, bet per savo meną išreikšti savo jausmus, kaip jie jaučiasi tame mieste, kuriame vyko baisi nužmoginimo kaltė.

"Gruppe - D" įsisteigė prieš 12 metų, keliavo į kitus kraštus, rengė parodas, susitiko su kitais menininkais. Jie nori įkurti centrą, kuriame visi atsilankę galėtų pamatyti ir suprasti kas toje vietoje yra atsitikę - Dachau šešėlyje.

Svarbiausias "Gruppe - D" tikslas yra: pakeisti ateinančių kartų nuomonę apie karus, žudymus, įgyvendinti taiką ir sugyvenimą.

Tuo tikslu pakvietė apie 40 menininkų iš septynių kraštų: Prancūzijos, Vengrijos, Lenkijos, Paragvajaus, Ukrainos, Vokietijos ir Amerikos pristatyti savo kūrinius, atvažiuoti, pagyventi tris savaites, pasidalinti idėjomis, sukurti naujų meno darbų ir dalyvauti parodoje.

1992 metais "Gruppe - D" menininkai buvo atvykę į Vermont Studio Center Johnson mieste ir išstatę parodai savo meno kūrinius. Po metų surengė parodą Helen Day Art Center Stowe, Vermont. Jų idėjos "Taika ir supratimas" buvo šiltai priimtos ir aprašymai tilpo "Art News Magazine", "Washington Post", "New Yorker", "Miami Herald" ir kituose laikraščiuose.

"Gruppe - D" rašo, kad Vermont gyventojai gali didžiuotis, nes iš jų valstijos yra pakviesti penki menininkai dalyvauti sukakties parodoje Dachau: Peter Schumann, kurio "Bread and Puppet Theater" yra garsus visame pasaulyje, Lois Foley, Phyllis Goldberg, Dagmar Nickerson ir Tadas Zilius.

Tadas Zilius-Žilevičius yra gimęs Kaune. Nuo 1944 metų gyveno Vokietijoje, apie 100 mylių nuo Dachau. 1949 metais atvyko į Ameriką ir gyveno Brooklyn, NY. Baigęs aukštesniąją mokyklą, studijavo Brooklyn College, Pratt Institute ir School of Visual Arts. Dabar gyvena ir dirba Hyde Park, Vermont. Jo meno darbai dažnai išstatomi parodose Woodstock Gallery, Stratton Arts Center, Chaffe Art Center, Firehouse Gallery, Union Station Gallery, Greenmountain Power Gallery, The Vermont Studio Center. Jis buvo vienas iš keturių menininkų, pakviestų į 1993 m. Robert Hull Fleming Museum Invitational, Burlington.

Tado Zilaus menas kartais atrodo abstraktus, bet, kai įsižiūri, pamatai, kad spalvų žaismu, kompozicija, jis moka išreikšti šių dienų dvasią, ramybę ir gilų įsijautimą.

Paklaustas ką jis darys Dachau, atsakė: "Bus labai įdomu grįžti į Vokietiją, kai esu suaugęs ir daug daugiau suprantu, negu vaikas būdamas supratau. Stovėti prie koncentracijos stovyklos, jausti kas ten vyko, apgalvoti kaip geriausiai galėtum padėti žmonėms suprasti baisias praeities klaidas ir įspaust į jų sielas troškimą niekada to nepakartoti - tai svarbiausia. Dėl to noriu ten vykti, bendrauti su kitų tautų menininkais, pasisemti dvasinio turto ir, jį parsivežęs, įjungti į savo meną".

Į Dachau Tadas išvyksta kovo 11 d. Po to jis su žmona Jane Campbell - Zilius planuoja aplankyti Vokietijos miestus, kuriuose gyveno: Nürtingen, Reudern, Hohen - Neuffen, Kircheim UnterTeck ir Schwabish Gmund. Paskui važiuos į Prancūziją. Iš ten į Lietuvą aplankyti savo tetas ir tėvynę, kurios nėra matęs 50 metų.

Vermonte jau yra keletas grupių ir įstaigų, besidominčių menininkų turtu, kurį jie parveš: skaidrėmis ir vaizdajuostėmis bei meno kūriniais iš Dachau.

A.Y.B.

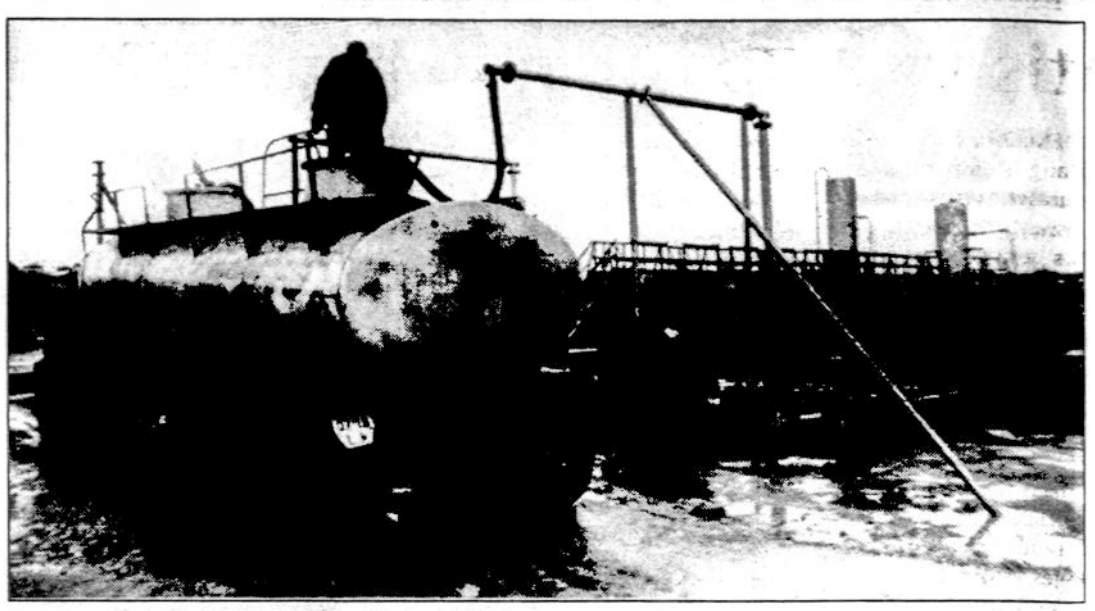

Lietuviška nafta, iš kurios gaminama aukštos kokybės alyva, teka Gargžduose.
Viktoro Kapočiaus nuotrauka

RŪPESČIAI NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENČIŲ PROGA

(atkelta iš 1 psl.)

Sąjungoje 50 metų neprasitarė nei žodžio! Taip pat pamirštama, kad KGB tarnautojai neduodavo Amerikos ir kitų valstybių teisingumo įstaigoms medžiagos apie karo nusikaltėlius, nebent tai atitikdavo jų politinius propagandos tikslus.

Tik atstačius Nepriklausomybę Lietuvoje ir kituose kraštuose, kuriuos tiek metų valdė komunistai, buvo pradėti minėjimai dėl žydų kančių, statomi paminklai ir atkuriamos žydų visuomenės. Komunistų valdymo metu taip nebuvo. Už tas nuodėmes gal ir galėtų atsiprašyti komunistų pareigūnai. Bet pripažinimas, jog žydus naikino visa lietuvių tauta, yra didžiausias šmeižtas, nes nei Lietuvos valstybės valdžia, nei lietuvių tauta niekada nenaikino savo tautos mažumų.

Žmonės, kolaboravę su naciais ir sovietais, neša asmeninę atsakomybę.

Jeigu ministras pirmininkas už žydų ir lietuvių naikinimą būtų atsiprašęs Komunistų partijos vardu, tai būtų buvęs gana tikslus atsiprašymas, nes tai juk ir buvo jų partijos planas, kurį stalinistai, stribai ir komunistai vykdė ištisus 50 metų. Prie tokio atsiprašymo galėtų prisidėti visa eilė mūsų garsių populiarių "buvusių" komunistų.

Ekonominė padėtis Lietuvoje yra pasiekusi tolerancijos ribas. LDDP administracijos dėka, krašto žmonių gyvenimas, išskyrus mažą dalį prekybininkų ir, žinoma, didžiąją dalį nomenklatūrininkų, yra vos virš bado ribos ir jų gyvenimas kasdieną vis blogėja.

Bedarbių ar turinčių tik laikinus darbelius, Lietuvoje galima priskaičiuoti netoli milijono. Pensininkai, invalidai ir kiti nuskriaustieji sudarytų dar vieną milijoną. Atėmus tuos, kurie gyvena gerai iš žmonių mokesčių, visus kitus slegia valdžios reikalaujami mokesčiai.

LDDP mokėjo užliūliuoti Lietuvos balsuotojus. Piliečiai patikėjo, kad partiečiai yra patyrę, o dešinieji pasimetę. Dabar aiškiai galima matyti partiečių mokslo ir patirties vaisius. Jie gyvena gerai, o kraštas skursta - taip, kaip ir "anais gerais laikais". Net valdžios ponų nuotraukos, kuriose jie ilgais odiniais paltais pasipuošę, šautuvais fotografuojasi poniškuose (sadistinio tipo) medžioklės kurortuose, primena abiejų okupantų pareigūnus, viešpatavusius mūsų krašte okupacijų metais. (Kažkodėl okupantų saugumiečiai buvo pamiršę tuos nelemtus odinius paltus...?)

Įvairūs nusikaltėliai, gatvių chuliganai ir, žinoma, mafijozai smaugia ne tik ekonominį vystymąsi Lietuvoje, bet veržiasi į aukščiausius valdžios sluoksnius, bankus, net į spaudą. Sėkmingai laimėjus kriminalinę bylą prieš gangsterių viršūnes dėl žurnalisto V. Lingio nužudymo, prezidentas A. Brazauskas nutarė atleisti generalinį prokurorą A. Paulauską ir į jo vietą bandė įsodinti patikimą ministro pirmininko giminaitį!

Už nežinomą ir nepasižymėjusį būsimą prokurorą nebalsavo net daugumas partiečių, bet kietas partietis A. Albertynas tvirtai gynė prezidento poziciją. Jo nuomone, geresnio kandidato "iš žinomų žmonių" nėra. Reikia žinoti dvigubą sovietinę terminologiją, jog suprastumei, ką tai reiškia. A. Brazausko partiečiai tai supras nesunkiai.

Tas pats patikimas prezidento partietis susirūpinęs, kad į generalinio prokuroro poziciją patektų "žinomas žmogus", sekančiai apibūdino Lietuvos istoriją Seimo posėdyje:

"Noriu... priminti atskirus Lietuvos istorijos momentus, kuriuos dešinioji pusė šiandien neteisingai aiškina... A. Smetona 1940 m. birželio mėnesį priešų puolamą laivą [valstybę - PŽ] paliko pirmasis ir laivo įgula atsidūrė likimo valioje. Taigi, 1940 m. birželyje Lietuvą pardavė ne Sniečkus, sėdėdamas kalėjime, o laivo vadas A. Smetona. 1940 m. birželyje Tarybų [Sovietų - PŽ] Sąjunga Lietuvos neokupavo, o įvedė papildomus Raudonosios armijos dalinius. Pirmieji Raudonosios armijos daliniai į Lietuvą buvo įvesti 1939 m. rudenį, pagal Lietuvos - Tarybų Sąjungos tarpusavio pagalbos sutartį. Tai reikėtų žinoti. Komunistai Lietuvos negalėjo parduoti, nes jiems buvo uždrausta statyti savo kandidatus į Seimo rinkimus. Buvo sukurtas Liaudies frontas. Sniečkus į Maskvą su delegacija važiavo dėl Lietuvos priėmimo į Tarybų Sąjungą ne kaip delegacijos narys, o kaip vertėjas. Vienas žymus JAV lietuvis politologas Sniečkų pavadino Vytautu didžiuoju II, jis sugebėjo Lietuvą sunkiausiais momentais taip vesti, kad Lietuva liktų lietuviška. Vytautas Didysis buvo didesnis kryžiuočių kolaborantas (jis atidavė žemaičius ordinui), negu Sniečkus Rytų okupantams. Jeigu smerkiame Sniečkų, pirmiausia turime pasmerkti - Vytautą Didįjį, kryžiuočių kolaborantą... Tik žinokit tokį dalyką - didžiausieji kovotojai prieš okupantus buvo tarybiniai partizanai ir jų vadas Sniečkus. Kaip žiūrėsime į A. Brazauską, kuris pajėgė atskirti Komunistų partiją nuo Maskvos... jam irgi reikia rezistento pažymėjimo".

Partietis M. Stakvilevičius dar pridūrė, jog reikia vieną kartą išsiaiškinti ir padaryti tvarką, kad vieni nebūtų šališkai liaupsinami, o kiti smerkiami. (Iš Albino Albertyno kalbos Seime, Ekspress Informacija.)

Prezidentas Algirdas Brazauskas, keliaudamas po užsienį, nusiskundė, kad juos vis dar vadina "buvusiais komunistais". Nei A. Brazauskas, nei kiti buvę komunistai nepataisė draugo A. Albertyno istorijos sąvokos. Klausimas buvusiems komunistams: kodėl jūs norite, kad būtų išbrauktas žodis "buvusieji" iš "buvusieji komunistai" termino? Kokiu pagrindu?

O ką mūsų rinkti ir paskirti vadai daro Vakaruose?

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba aiškina, kad ji neremia jokios ideologijos, jokios partijos. Lietuvos valdžia yra išrinkta tautos žmonių, reikia tvarkyti svarbius reikalus su ja. Negalime nebendradarbiauti su valdžia.

Panašios linijos laikosi ir JAV Lietuvių Bendruomenės ir ALTos (Amerikos Lietuvių Tarybos). Valdžia yra valdžia.

Mums, atrodo, rūpi daugybė mums aktualių problemų, kurios, palyginus su principais ir esminiais Lietuvos klausimais, yra antraeilės.

Vasario 16-osios proga mūsų veiksniai rinks aukas savo darbui remti. (Žodis "veiksniai" yra mažai suprantamas Lietuvoje. Užsienio lietuvių tarpe, tai reiškia mūsų pagrindiniai veiklos vienetai: VLIKas, Amerikos Lietuvių Taryba (veikę tik JAV) ir Lietuvių Bendruomenė.

Juos reikia remti, nes mūsų rūpesčiai nesibaigia su Nepriklausomybės atstatymu. Yra daug darbo čia ir Lietuvoje.

Tik kiekvienam aukotojui turėtų būti paaiškinta, kaip mūsų vadai žada padėti Lietuvai išsilaikyti ją laisvą; paaiškinti, kodėl neprotestuojama prieš partiečių netolerantišką - nedemokratišką veiklą; kaip yra išleidžiami suaukoti pinigai (pavyzdžiui, kokias algas gauna kai kurie pasiaukoję veikėjai? Kokios išlaidos yra apmokamos iš aukotų pinigų? Kokie yra tos veiklos rezultatai? Vasario 16-osios ir Nepriklausomybės atstatymo proga, linkiu visiems atnaujinti savo pasiryžimą atstatyti laisvą, demokratišką Lietuvą. Nepriklausomybės atgavimas yra tik pradžia!

Atominė elektrinė - Baltarusijoje

"Aš neabejoju, kad atominė elektrinė Baltarusijoje bus statoma", - pareiškė Baltarusijos Respublikos kuro ir energetikos ministras Valentin Gerasimov Baltijos šalių energetikos ministerijų vadovų susitikime, kuri į vyko vasario 10 d. Vilniuje. "Atominės energetikos kūrimui Baltarusija neturi alternatyvos", - pabrėžė jis . "Savi ištekliai respublikos kuro ir energetikos balanse sudaro tik 13%, visa kita tenka įsivežti iš kitur", - sakė Gerasimov. Jis taip pat mano, kad šiuo metu branduolinių medžiagų rinka yra plati ir šios medžiagos palyginti pigios. **ELTA**

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WINC-FM 90.5, Worcester, MA. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501. Tel. 508 753-7232

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Amerikiečio laiškas iš Šilutės

Bill Sheridan po Kalėdų atostogų, praleistų Amerikoje, sugrįžo į Šilutę.

Susipažinkite - Bill Sheridan, 52 metų, airių kilmės, gimęs Brooklyn, NY. Į Lietuvą atvyko praėjusių metų pabaigoje treniruoti Šilutės krepšinio komandos "Šilutė". 8 metus Bill yra dirbęs Olandijoje, 3 - Anglijoje, kur treniravo eilę krepšinio komandų. Praėjusių metų pabaigoje Bill Sheridan apsilankė mūsų laikraščio patalpose, kur įsigijo keletą knygų, būtinų jo lietuvių kalbos pamokoms, apdovanojo mus "Šilutės" krepšinio komandos lipinukais. Bill pažadėjo mums parašyti, kai tik vėl nuvyks Lietuvon, į Šilutę. Nesitikėjome greitai iš Bill gauti ilgą gražų laišką. Nors ir tik pirmas jo žodis parašytas lietuviškai "Labas", tačiau visas laiškas persunktas bandymu suprasti lietuvius ir gyvenimą Lietuvoje. Spausdiname ištraukas iš Bill Sheridan laiško, kurios mūsų skaitytojams, tikimės, bus įdomios.

-o-

...Mano gyvenimas sukasi aplink krepšinį. Mūsų komanda yra jauna ir man yra sunku ją priversti žaisti pagal savo stilių - protaujantį. Aš pastoviai esu salėje 5-6 valandas per dieną, po to žiūriu video įrašus ir planuoju treniruotes sekančiai dienai. Tos pačios dienos yra skirtingos. Jei mes žaidžiame namie, mes turime pakankamai laisvo laiko, kad jaudintis dėl būsimo rezultato. Jei mes žaidžiame išvykoje, tai keliaujame ilgą laiką senu, nepatogiu autobusu...

... Mano lietuvių kalba po truputį gerėja. Aš galiu atpažinti žodžius žmonių pokalbiuose ir kai kuriuos paprastus sakinius. Tačiau, manęs dar laukia ilgas kelias...

... Žmonės neuždirba daug pinigų. Dauguma, iš tikrųjų, jų turi tik maistui, rūbams ir butui. Jų populiariausia pasilinksminimo priemone yra TV. Tačiau ji dirba tik 6-7 valandas per dieną. Žinoma, kai kurie jauni žmonės turi "walk-mans" ir beisbolo kepuraites, bet jų drabužiai yra seni ir apsitrynę. Patikėkite, žmonės čia turi skaičiuoti savo litus...

... Šilutėje yra daug mažų parduotuvių. Tačiau, kiekviena iš jų turi tik nedidelį kiekį ir tų pačių prekių. Yra nedaug amerikietiškų, vokiškų ir rusiškų prekių. Iš tiesų, jeigu sudėti visus parduodamus Šilutėje produktus krūvon, jų kiekis neprilygtų geram amerikietiškam supermarketui...

... Miestelio gyventojai keliasi labai anksti. Gatvių valytojai, daugiausia moterys, valo šaligatvius ir kelius nuo šiukšlių. Jos yra apsiginklavusios namuose pagamintomis šluotomis. Atrodo, kad jos padarytos iš medžio šakelių, surištų su virve arba laidu...

...Nesupraskite manęs neteisingai. Žmonėms čia trūksta daugybės amerikietiškų daiktų ir kai kurių paprastų malonumų, kurie, mums amerikiečiams yra įprasti. Tačiau žmonės čia juokiasi, jie verkia, jie valgo, jie augina šeimas - jie yra tokie pat žmonės su visa emocijų gama....

...Aš vėl pasakysiu, kad kraštas yra skurdus. Bet, yra išasfaltuoti keliai, kuriais važinėja naujos BMW ir Mersedes. Aš mačiau daug europietiškų naujų mašinų, ir žymiai daugiau senų rusiškų...

...Šilutėje, kaip ir visoje Lietuvoje, krepšinis yra karalius....

...Aš stengiuosi suprasti ir prisitaikyti prie šio krašto, žmonių ir krepšinio lygos. Aš manau, kad aš čia esu kažkas svarbaus. Mane jau rodė per nacionalinę televiziją. Mane atpažįsta, kai aš einu gatve. Manęs prašo autografų. Tai malonu, bet aš vis tiek pasiilgstu savo vaikų, kurie yra New Jersey... -o-

Bill Sheridan ne tik dalijasi savo įspūdžiais iš Šilutės, bet ir užduoda keletą klausimų mūsų skaitytojams:

1.Gal kas nors žino gerą Amerikos lietuvį krepšininką, kuris norėtų žaisti "Šilutėje"? ("Šilutė" užima dabar 5 vietą Lietuvos klubų lygoje).

2. Gal kuri nors Amerikos lietuvių organizacija ar pavienis rėmėjas finansiškai pagelbėtų "Šilutės" komandai dalyvauti prestižiniame Europos krepšinio turnyre, ar padėtų geram lietuviui ar Amerikos lietuviui krepšinio žaidėjui?

3. Gal atsirastų norintys pagelbėti dviem Lietuvos krepšininkams šią vasarą apie 6 savaites pažaisti vasaros krepšinio lygoje New Jersey?

Galintys padėti bent viename iš klausimų, prašome kreiptis į "Darbininko" redakciją.

-o-

Tikimės sulaukti ir daugiau laiškų iš tolimos Šilutės, kur amerikietis susipažįsta ir stengiasi priprasti prie kasdienio lietuviško gyvenimo. Bill komandai linkime sėkmės visose ateinančiose varžybose.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150

- TAI MŪSŲ VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLASTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $30.00. Single copy $1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Vytis ar Rūpintojėlis?

Iki Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos galo Bažnyčia liko vienintelė vieša institucija, naudojanti lietuvių kalbą. Šešioliktojo-aštuonioliktojo amžiaus aktuose labai retai istorikai užtinka lietuviškų tekstų, o bažnyčiose lietuvių kalba nesiliovė būti įvairiai vartojama: pamoksluose, giedojime, religinėje literatūroje. Iš šešiolikto-septyniolikto amžiaus yra žinoma daug bažnyčių steigimo aktų, kuriuose yra įrašyta sąlyga, kad klebonas ar jo vikaras mokėtų lietuviškai pamokslus sakyti ir išpažinčių klausyti" (Vatikano radijas 1973.10.5).

Nėra reikalo čia priminti lietuviškos raštijos istoriją. Nuo pat pirmųjų savo žingsnių ji yra neatskiriamai susijusi su krikščionybės istorija Lietuvoje. Taip pat visiems yra žinomas lietuviškų mokyklų vystymasis, pradedant pirmąja mokykla, atsiradusia prie Vilniaus katedros dar prieš keturiolikto amžiaus pabaigą, ir baigiant Vilniaus akademija, įkurta 1579 metais. Parapijų ir vienuolijų mokyklos per šimtmečius buvo visos Lietuvos švietimo pagrindas. Šių mokyklų dėka daugiau kaip pusė Žemaitijos gyventojų devyniolikto amžiaus pradžioje mokėjo lietuviškai skaityti. Kai parapinių mokyklų židinius užgniaužė carinių represijų audra, vyskupas Motiejus Valančius paragino žmones slaptai šviestis. Taip lietuvių valstiečių pirkiose išaugo "daraktorių vadovaujamos keliaujančios mokyklos ir prie lietuvės motinos ratelio gimė garsioji Vargo mokykla."

Čia istorikai pastebi nepaprastai įdomų faktą. Krikščionybė tautinį atsparumą ir tautinę ištikimybę išsaugojo visų pirma lietuvių liaudies masėse, kurios Lietuvos krikšto metu dar buvo nepaliestos svetimų įtakų. Ne kas kitas, o šios lietuviškos liaudies masės per šimtmečius išugdė tuos originalius tautinius pavidalus, į kuriuos yra įvilktas krikščionybės turinys Lietuvoje.

Smūtkeliai, kryžiai koplytėlės ir net šventovė, kurias krikščioniu tapęs lietuvis ėmė statyti ir puošti, o taip pat įvairios lietuviškos pamaldumo tradicijos mūsų bažnyčiose ir šeimose - vis tai buvo reikšmingi individualaus mūsų tautos religingumo pasireiškimai. Lietuviškomis lytimis apipavidalinta krikščionybė lietuviui tapo tokia sava ir brangi, kad jis, gindamas lietuviškas šventoves nuo rusų ir gabendamas lietuviškas maldaknyges iš Prūsų, nesibijojo kraują pralieti, į Sibirą patekti ir net mirti. Gindamas savo lietuviškai atkurtą krikščionybę, lietuvis, kad ir nesąmoningai, išlaikė ir apgynė pačią lietuvybę.

Daugeliui iš istorinės patirties dar yra sunku suprasti, kad krikščioniškas tikėjimas yra tautos atsparumo ir tautinės ištikimybės versmė, kad šiandien jį reikia saugoti "kaip tautos gyvybės šaltinį". Labiausiai kliudo objektyviai įvertinti krikščionybės reikšmę lietuvių tautos išlikimui ir atgimimui kaip tik toji dviguba žaizda, kurią paliko lietuvių tautos kūne krikščionybės nešėjų - kryžiuočių ordino - imperializmas ir lenkiškos kultūros invazija. Toji dviguba žaizda meta šešėlį ant pačios krikščionybės ir veda į klaidingą istorinės pamokos aiškinimą, krikščionybę laikant tautos nelaimių priežastimi ir tautinės rezignacijos skatintoja, kai tuo tarpu istorikai teigia, kad didžiosios tautinės kultūrinės ir valstybinės nelaimės Lietuvą užgulė kaip tik dėl to, kad krikštas buvo keletu šimtmečių pavėluotas. *(iš kun. dr. Vyt. Kazlausko paskaitos)*

Keliaujantis vyskupas lanko lietuvius (4)

Praleidęs dvi savaites Adelaidėje, vyskupas išvyko į Sydney, kur turėjo oficialių reikalų su lietuvių sielovada. Kai sielovados vadovas buvo prel. Petras Butkus, jo pagalbininku buvo kun. Povilas Matuzas, kuris buvo pareiškęs, kad prel. P. Butkui mirus, pasitrauks iš savo pareigų.

Pas imigrantų vyskupą

Sydney gyvena vyskupas Cronin, kuris rūpinasi imigrantų sielovada. Parapijos ir Lietuvių Bendruomenės atstovai nuėjo pas vyskupą pasitarti.

Aptarė padėtį ir kun. P. Matuzo sveikatą. Nutarė, kad geriausia būtų įkurti gerą misijos tarybą. Tokios tarybos iki šiol kunigas neturėjo. Kunigas jautėsi vienas, tvarkydamas visus reikalus.

Dar aptarė ir nuolatinių diakonų klausimą. Diakonų idėja ten tik dabar pradedama realizuoti. Vyskupas tai idėjai mielai pritarė.

Pas kardinolą

Kitą dieną nuėjo pas Sydney kardinolą pranešti jų pasikalbėjimų rezultatų. Kardinolas irgi pritarė diakonų idėjai. Žadėjo visokeriopą pagalbą, jei rasis kandidatų, kurie norėtų būti diakonais. Aptarė ir tokį atvejį, jei kun. P. Matuzo sveikata neleistų jam atlikti savo pareigų, tada iš Perth į Sydney reikėtų pakviesti kun. Alfonsą Savickį, nes Sydney yra pagrindinė bendruomenė, kurios nereikėtų palikti be lietuvio kunigo.

Sydney vysk. Paulius Baltakis, OFM, išbuvo tris dienas. Buvo daug įtempto darbo. Reikėjo surašyti visus nutarimus, juos išsiuntinėti vyskupams. Sudarytas lietuvių misijos komitetas iš 7 asmenų.

Iš Sydney vysk. Paulius Baltakis išskrido į Havajus.

Havajuose

Havajų Lietuvių Bendruomenei vadovauja Paulius Balis. Praktinius reikalus tvarko Elena Bradūnaitė - Aglinskienė. Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, buvo sustojęs vyskupijos patalpose.

Vyskupas P. Baltakis į Honolulu atvyko sausio 15 d. Sekmadienį vyskupas turėjo pamaldas Šv. Stepono bažnyčioje. Susirinko 35 žmonės. Paskui pas Aglinskus buvo priėmimas. Dr. Aglinskas ten yra jų gydytoju per 20 metų. Jis buvo laivyno gydytojas, ten ir pasiliko. Labai gražiai gyvena, augina dukrą Vaivą.

Iš viso turi sąrašuose 75 lietuvių adresus. Kai buvo paskutinis gyventojų surašymas, 1000 žmonių pasisakė, kad jie yra lietuviškos kilmės.

Dabar jie daug pagelbsti Lietuvai. E. Aglinskienė, Patricija ir John Sullivan, prof. Vladas Miklius ir Regina Kichner dalyvavo APPLE programoje tobulindami Lietuvos mokytojus. Iš tos mažos kolonijos dalyvavo penki savo lėšomis.

Havajuose vyskupas išbuvo 7 dienas. Aplankė ir kitas salas. Didžioje saloje Michel - Mickevičius turi šaldytuvų fabriką ir turi 4 žvejojimo laivus. Vieną dieną buvo išvykę žvejoti. Vyskupas žvejojo ir su Aglinsku, sugavo 30 svarų retos rūšies delfiną.

Visos kelionės laikotarpiu pasitaikė geras oras, temperatūra 75 - 80 laipsnių F.

Tai buvo vyskupo antras apsilankymas Havajuose. Lietuviai prašė jų nepamiršti ir toliau. Iš Havajų per 5 val. lėktuvas pasiekė St. Francisco. Ten vyskupas persėdo į kitą lėktuvą ir grįžo į New Yorką.

Apie Australiją

Australijoje lietuviai turi gerą vardą ir gerus santykius su valdžia. Lietuviai savu laiku suorganizavo demonstracijas Tasmanijoje, kur sovietai norėjo įkurti savo laivų statybos bazę. Buvo viskas numatyta sutarties pasirašymui.

Lietuvių ten nedaug, bet jie pasikvietė australus, visą naktį darė plakatus rusų ir anglų kalbom.

Kai atvyko australų premjeras, susijaudino, nes visos gatvės buvo pilnos plakatų prieš sovietus. Sovietų delegacija išsigando ir išvyko sutarties nepasirašiusi. Taip buvo sustabdytas šnipinėjimo bazės įkūrimas.

Dabar lietuviai Australijoje turi tris garbės konsulus: Adelaidėje - Jurgį Janavičių, Sydney - Viktorą Šlikterį, Melbourne - Kęstutį Joną Viniką.

Australijos lietuviai dabar yra nusivylę Lietuvos įvykiais, rinkimų rezultatais. Galvoja, kad reikia sumažinti teikiamą pagalbą Lietuvai ir daugiau dėmesio kreipti pačios lietuvybės išlaikymui Australijoje.

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, šiuo metu lanko Venecuelos lietuvius, kur jį pakvietė ambasadorius dr. Vytautas Dambrava dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės minėjime. Ta pačia proga vyskupas nuo vasario 21 d. aplankys ir Kolumbijos lietuvius.

Grįžęs dalyvaus arkivyskupo Charles Salatkos 50 metų kunigystės jubiliejuje. Vyskupas yra Oklahoma City, OK, arkivyskupas.

Kovo 7 - balandžio 2 dienomis vyskupas praves Gavėnios rekolekcijos Daytona Beach, Pompano Beach, Juno Beach, Miami ir St. Petersburgo lietuviams.

Keliaujančiam vyskupui būsimose kelionėse linkime sveikatos ir ištvermės.

(p.j.)

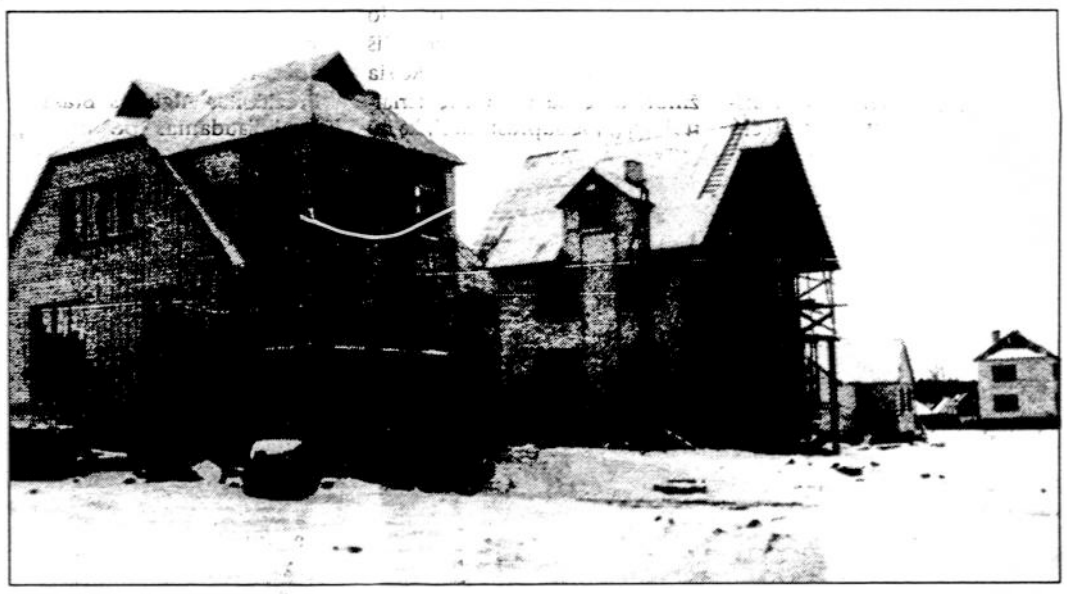

Nauji namai kyla Ignalinos priemiestyje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Paskelbtas konkursas Stasio Lozoraičio premijai

"Mintys apie nepriklausomos Lietuvos politinę ir ekonominę tikrovę europiniame kontekste trečiojo tūkstantmečio akivaizdoje" - rašinius tokia tema kviečiami kurti Lietuvos aukštųjų mokyklų studentai, norintys dalyvauti konkurse Stasio Lozoraičio premijai gauti. Iš Romos Eltai atsiųstame laiške diplomato našlė Daniela Lozoraitienė rašo: "Vos prieš kelerius metus įvykusios gilios ir esmingos permainos pakeitė ir tebekeičia nepriklausomos Lietuvos visuomenę. Studentija visuomet buvo ypatinga visuomenės dalis, ieškanti naujų idealų ir kartu turinti konkrečią objektyvios realybės viziją". Rašinio apimtis neturi viršyti 10 mašinraščio puslapių. Konkurso laimėtojas bus pakviestas vienam mėnesiui į Romą, kur gyvens Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos svečių namuose "Villa Lituania" ir klausys italų kalbos kursą Dante Alighieri institute. Laimingajam rašinio autoriui bus apmokėtos visos kelionės, pragyvenimo ir studijų išlaidos.

ELTA

KARUSELĖJE

Vytautė Žilinskaitė

1

Didžiausias kuriozas

Vieno nemažo miesto organizatoriai sumanė ypatingą renginį, kuris, esą, įpūs gaivaus oro į suplėkusius masinių renginių planus.

Šaltą ir lietingą popietę (kokios visada būna, kai vyksta masiniai renginiai gryname ore) prie Dūdų kalno suplaukė pusė miesto gyventojų, prisidengę skėčiais ar tiesiog laikraščiais.

Vyriausias organizatorius, pasistojęs ant kalno šlaito, patenkintas apžvelgė gausius viršplaninio renginio dalyvius ir per mikrofoną sugriaudėjo:

- Brangūs piliečiai! Mes sukvietėme jus į nepaprastą konkursą. Mes norėtume, kad jūs papasakotumėt patį neįtikimiausią, patį keisčiausią įvykį iš miesto gyvenimo. Tai be abejo, išeis mūsų brangiam miestui į sveikatą... O tam, kuris papasakos didžiausią kuriozą, mes paskirsime stambią premiją!

Suūžė, subangavo minia. Žmonės įniko šnibždėtis, galvoti, trinti kaktas. Žurnalistai kūrė namo pavartyti bloknotų. Studentai pranašiai markstėsi. Meškeriotojai ir medžiotojai gudriai šiepėsi vieni kitiems.

Pagaliau į priekį išėjo namų šeimininkė. Prisiartino prie mikrofono ir, leipdama iš juoko,tarė:

- Mano kaimynė vietoj viščiuko išvirė mazgotę!..

Ji ėmė su visom smulkmenom narplioti šį įvykį ir ilgai dar kikeno, įsitvėrusi į mikrofono stovą.

- Užteks, - pritrūko kantrybės organizatoriai. - Toliau!

Iš minios atsiskyrė dar vienas pilietis.

- Aš, - pasakė, - nusipirkau kepaliuką duonos ir radau įkeptą dantų šepetuką. Suvalgiau duoną ir išsivaliau dantis.

Niekas net nešyptelėjo.

- Būna, būna, - numykė Vyriausias. - dar kartą paaiškinsiu, - kreipėsi jis į minią, - Papasakokite tokį faktą, kurį išgirdę, kaip toje pasakoje, visi šauktų: "Negali būti"!

Miestiečiai dar uoliau suskato raustis atminty.

Prie mikrofono vėl priėjo pilietis ir tarė:

- Aš savo akimis mačiau, kaip iš ryto perdengė stogą, o popiet ant jo nutūpė karvelis ir įlūžo...

Prišoko kitas:

- O aš mačiau, kaip, pliaupiant lietui, mašina laistė vandeniu gatvę.

Kai kas vėl pritariamai palingavo galvą: būna, būna, etc...

O prie mikrofono ėjo ir ėjo nauji žmonės. Vienas tvirtino regėjęs, kaip į rakto skylutę kišo raktus trys šeimos ir visos trys laikė orderius į tą butą; kaip vakar asfaltuotą gatvę prakirto septintą kartą, kad ryt vėl prakirstų aštuntą, kaip... kaip...

Pasakotojų srautas plūdo ir plūdo, kol galop išseko. Bet niekas dar nebuvo sušukęs: "Negali būti"!

Ir štai pačiu beviltiškiausiu momentui prie mikrofono atkiūtino sena senutė. Tyliu, drebančiu iš senatvės balsu ji paporino:

- Aš paprasta sena senutė. Mezgu ir adau drabužėlius anūkams... Bet čia ne dyvų pasakoti atėjau. Sakau, jei jau stovi čia toks galingas aparatas, - ji baikščiai pačiupinėjo mikrofoną, - tai musėt, imsiu ir kai kam garsiai padėkosiu...

- Gyvenu, -toliau kalbėjo ji, - mažame kambarėlyje. Kartą nuo lubų nukrito gabalas tinko. Nuėjau į namų valdybą. Mane tučtuojau priėmė ir paprašė atsisėsti. Atsisėdau ir paprašiau suremontuoti lubas. Atsakė, kad kitą dieną, vienuoliktą valandą, ateis darbininkai ir suremontuos. Rytojaus dieną vienuoliktą valandą vienuolika minučių tikrai atėjo darbininkai ir viską sutvarkė. Ačiū namų valdybai, tiek ir norėjau pasakyti.

Senutė kukliai pasitraukė.

Kalną sukaustė tyla. Tūkstantinė minia stovėjo netekusi žado. Apstulbo net patys organizatoriai. Reporteriai nieko negalėjo užrašyti, nes jų pirštus sutraukė mėšlungis.

Pagaliau minia atitoko, ir atskrido balsai:

- Ką ji paisto?.. Kur tai girdėta! Negali būti!

Atgavo žadą ir Vyriausias organizatorius.

- Rytojaus dieną... vienuoliktą valandą vienuolika minučių. Paprastai senelei... - padrikai murmėjo jis, - adančiai kojines...

Ir visi vienu balsu nutarė, kad tai bus didžiausias miesto kuriozas.

Iškilmingai griaudžiant dūdų orkestrui, nustėrusi senutė buvo užkelta ant pjedestalo, o jai ant skarutės užmaukšlintas ąžuolo lapų vainikas. Vyriausias pasakė:

- O dabar, brangioji senele laureate, mes tave premijuosime. Sakyk, kokios dovanos norėtum? Rinkis, ko širdis trokšta: "Volgą", šaldytuvą, televizorių, butą su visais patogumais... Nesidrovėk, mūsų dideliame mieste visko atsiras!

Senutė kiek pagalvojo ir tarė:

- Aš paprasta senutė... Kiek ten man reikia. Mezgu ir adau drabužėlius anūkams. Todėl norėčiau...

Pakalnėje stojo žingeidi tyla.

-... Norėčiau antpirščio. Paprasto antpirščio, kad siuvant adata nebadytų piršto.

Organizatoriai lengviau atsiduso.

- Iš tikrųjų, kokia jūs kukli ir nereikli senelė! - Jie susigraudinę patapšnojo ąžuolo vainiką. - Tučtuojau išpildysime jūsų norą!

Kurjeris nudūmė į parduotuvę.

Po kiek laiko grįžo, bet antpirščio neatnešė.

- Neradau, - pasakė.

Tada kelios dešimtys pasiuntinių iškurnėjo į visas pramoninių prekių ir galanterijos parduotuves. Minia kantriai laukė.

Bet ir šie grįžo nieko nepešę.

- Tai kuriozas! -sutriko Vyriausias organizatorius.

Jis dar luktelėjo, matyt, tikėdamasis, kad antpirštis nukris iš dangaus. Paptelėjo lietaus lašas. Minia ėmė skirstytis. Ir Vyriausias organizatorius liūdnai tarė:

- Deja, senele, visame mūsų dideliame mieste...

Ne iš pirmo žvilgsnio

Iš pirmo žvilgsnio jis jai net labai nepatiko. Ji iš karto pastebėjo, kad jis gerokai aptukęs, nepaspruko nuo jos akių ir jo meistriškai užmaskuota plikė, dieglių varstoma pašonė ir apsunkęs nuo svorio žingsnis.

Žodis po žodžio jiedu įsikalbėjo.

Kai jis pasipasakojo gyvenąs vienų vienutėlis erdviame žinybiniame bute, ji prisiminė, kad kiti galvas tyčia plikai skuta: madinga ir higieniška.

(nukelta į 4 psl.)

pasaulį aplink

❒ Rusija ir Ukraina vasario 8 d. susitarė, kad Rusija galės laikyti savo laivus Krymo uoste Sevastopolyje. Taip pat buvo susitarta dėl pagrindinių principų kaip bus pasidalinta visu Juodosios jūros laivynu. Ukrainos užsienio reikalų ministeirjos atstovas pareiškė, kad Sevastopolio bazė Rusijai bus išnuomota. Artimiausiu dviejų mėnesių bėgyje numatoma pasirašyti sutartį tarp Rusijos ir Ukrainos vadovų.

❒ Harvard universitetas paskelbė paprastą taisyklę, kaip nustatyti idealų kūno svorį. Moterims - 100 svarų už 5 pėdas, plius papildomai po 5 svarus už kiekvieną papildomą inčą. Vyrams - 106 svarai už 5 pėdas, plius papildomai po 6 svarus už kiekvieną papildomą ūgio inčą. Idealus kūno svoris gali svyruoti 10%.

❒ Kazachstano sostinėje Alma-Atoje aštuonių buvusių sovietinių respublikų lyderiai, užsienio bei gynybos ministrai vasario 9 d. susitarė dėl bendros oro erdvės apsaugos sistemos. Nors Rusija tikisi, kad visos aštuonios buvusios sovietinės respublikos pasirašys pilną bendros apsaugos sistemos sutartį, keletas respublikų, pirmiausia Ukraina, nesiruošia įsileisti Rusijos kariuomenės į savo teritoriją. "Ukraina sugeba apsaugoti savo sienas savomis pajėgomis", - pasakė Ukrainos užsienio reikalų ministras Genadij Udovenko.

❒ Vidutinio amžiaus moterys turėtų sverti žymiai mažiau negu, kad dauguma žmonių mano. "Mes suradome, kad apie 40% visų širdies smūgių, kurie ištinka vidutinio amžiaus moteris, priežastis yra perdidelis svoris", - pasakė Dr. JoAnn E. Manson, iš Moterų ligoninės Bostone. Tyrimai parodė, kad vidutinio svorio JAV moteris turi 50% didesnę tikimybę gauti širdies smūgį už 15% mažiau sveriančią moterį. Gydytojai nenori gasdinti žmonių, tačiau naujieji tyrimai dar kartą parodo svorio įtaką sveikatai.

Vienuolika dienų Münchene
ir aplinkiniai lietuviški trupiniai (2)

Kęstutis Čerkeliūnas

Birželyje neturėjau galimybės patekti į režisieriaus Eimunto Nekrošiaus pastatytą veikalą, tai gaivinaus ankstesniais įspūdžiais (pradmė buvo Aitmatovo "Ilga kaip šimtmečiai diena", 1989 m. Vilniuje). Po to Nekrošiaus sceninių burtų bėgom žiūrėti 1991 m. New Yorke (Čechovo "Dėdė Vania" ir pačio Nekrošiaus pjesė "Kvadratas"). Dar džiugino kad ir atsitiktinis mažmožis - 1992 m. pavasarį atvykęs į Müncheną, kartą atsiskleidžiau dienraštį "Münchner Merkur" ir radau dienos posakiu išrinktą Eimunto Nekrošiaus sakinį: "Zu Hause spendet selbst die Not doch Wärme" (Namie net ir vargas skleidžia šilumą). O neseniai iš Algirdo Landsbergio patyriau, kad tarptautinė komisija Taorminoj, Italijoj, pripažino Nekrošių geriausiu Europos režisierium 1994 m. Jo paskutinis veikalas yra tartum vizijos Puškino mažųjų tragedijų tema - apie šį pastatymą šiltai atsiliepia bičiuliai Vilniuje.

Po Andriaus Olekos - Žilinsko (apie jį tik girdėjau, daugiausia iš Pulgio Andriušio), turėjom kitą nuostabų režisūros magiką Romualdą Juknevičių, tą visadirbį praktiką, kurio išradingumui scenoje nebuvo ribų. Dar ir dabar neišblėso keturi Juknevičiaus režisuoti veikalai: Hauptmann "Prieš saulėlydį", Pagnol "Topazas" (abu Kaune), o vokiečių laikais Vilniuje virpino von Kleist "Sukultas ąsotis" ir Ibseno "Nora" (su Mironaite, Kačinsku, Kubertavičiūte).

Dabar Nekrošius lietuviškosios režisūros Parnase, vertas Olekos - Žilinsko, Juknevičiaus ir Juozo Miltinio įpėdinis. Džiugu girdėti ir tai, kad režisierių prieauglis Lietuvoj gausus, daug žadantis.

"Bambergo raitelis" (apie 1235 m.) Bambergo katedroje.

Tiesa, Kaune pasisekė įsmukti į paskutinį "Smėlio klavyrų" spektaklį. Kas skaitė Johannes Bobrowski romaną "Litauische Claviere", tam buvo aišku, kad Aušra Marija J. Sluckaitė pasiėmė sunkų uždavinį, norėdama pagal tą veikalą sukurti tekstą dramos spektakliui. Pagaliau ir režisūroj (Jonas Jurašas) ar tik nebuvo perdaug pretenzijos?

Užtat Kaune pakiliai nuskambėjo Thornton Wilder "Ilga Kalėdų vakarienė" (rež. Gytis Padegimas) - intymi nuotaika, patrauklus kamerinis teatras Kęstučio gatvėj. Patiko ir Vandos Juknaitės monodrama "Vainuto raštininkas" (rež. Gytis Padegimas). Jaunąjį Antaną Baranauską, būsimą "Anykščių šilelio" autorių, vaidino Egidijus Stancikas. Vysk. Baranausko giminaitis Vilniaus dailės akademijos rektorius Arvydas Šaltenis savo įspūdžius taip nusakė: "Labai džiaugiuosi šiuo spektakliu, gal esu ne visai objektyvus, gal pernelyg jaudinuosi. Viskas labai veikia. Šaunu, kad tai mūsų, lietuviška, tikra - bent šiokia tokia atsvara televizijos pop-menui ir visur peršamam amerikonizmui" ("Kauno diena", 1994 m. sausio 21 d.). Kita giminaitė, monografijos "Antanas Baranauskas" autorė prof. Regina Mikšytė ypač iškelia didįjį spektaklio kaltininką aktorių Egidijų Stanciką, kuris "ir temperamentu, ir išvaizda, ir intelektu toks artimas Baranauskui, kad tas sutapimas stulbina". Teatro mėgėjas iš New Yorko gali tik sveikinti šį jausmų potvynį.

Geri ir kiti stebėti spektakliai: Beno "Kamera B" (R. Bilinsko kino - teatro klubas Jaunimo teatre), Harold Pinter "Grįžimas namo" (rež. Vytautas Balsys), Giedriaus Kuprevičiaus improvizacija "Salamonas" ir po to kultūros klubo diskusijos: "Parnaso klubas ar banda?"; svarstymai kaip išsaugoti meninio skaitymo žanrą. Jaunimo teatre Vilniuje dar sugriebiau Ayckbourn trilogijos "Normanų pergalės" pirmąją dalį "Elgesys prie stalo" (rež. Kostas Smoriginas - jis pats ir vaidina ir, pasak recenzentės Rasos Vasinauskaitės, "net užpildo savo režisūros spragas, galėjusiam būti nuobodžiam spektakliui suteikia lengvumo bei žavesio" ("Lietuvos aidas", 1994 m. birželio 23 d.) Tai buvo Smorigino režisūrinis debiutas.

Münchene dramos spektaklių rugiapjūtę pradėjau su Goethe veikalu "Lapinas Reinekis" - vieno žmogaus teatras, kur spindėjo patyręs scenos vilkas berlynietis Eberhardt Esche. Ir toliau atranka neapvylė: Racine "Andromaque", Ostrovskij "Perkūnija", Max Frisch "Andorra", Tennessee Williams "Die Glasmenagerie", kito amerikiečio dramaturgo David Mamet "Oleanna" ir pagaliau klasiškasis Sofoklio "Oedipus". Septyni spektakliai bavarų sostinėj sustiprino dvasinę pusiausvyrą prieš draminę sausrą New Yorke.

Šį kartą Münchene mačiau tik vieną operą. Vėlų rudenį New Yorke buvo proga patekti į Šostakovičiaus "Lady Macbeth of Mtsensk" premjerą, kuri savo drąsiu pastatymu sukėlė daug kontroversijos operos mėgėjų sluoksniuose, tad atsvarai Münchene pasirinkau dar nematytą švelnų Humperdinck kūrinį "Hänsel und Gretel". Vienas vakaras nubiro ir kalėdiniam koncertui (daugiausia Bacho kūriniai).

-o-

Münchene jau daugiau kaip 20 metų elegantiškai įsitvirtinęs olimpinis aikštynas, tikra architektūros puošmena. Ir taip šeštadienio popietę duoklė futbolui: Bundeslygos pirmenybių rungtynės FC Bayern - Dynamo Dresden. Žiūrovų pribiro tik puspilnis stadionas - 33,000. Po vidutinio žaidimo šeimininkai laimėjo 2-1. Dabartinis Vokietijos meisteris FC Bayern po rudens rato (17 rungtynių lentelėje užima 5-ą vietą, o priešininkas Dynamo Dresden lindi kuklesnėj 15-oj vietoj (iš viso 18 vienuolikių). Pirmauja Borussia Dortmund.

Kalbant apie europinį futbolą, verta paminėti lietuvį Valdą Ivanauską, kuris jau antrą sezoną žaidžia Hamburger SV. Nupirktas iš Vienos klubo Austria, Ivanauskas Hamburge iš pradžių sukėlė sprogusios bombos įspūdį - tuoj pat suspindo trimis įvarčiais. Betgi tai buvo lyg koks trumpas miražas, nes po to per visą sezoną Ivanauskas gebėjo įmušti tik porą įvarčių, o 1994 - 1995 m. sezono pirmoje pusėje (per 17 rungtynių) - visiškai nieko.

Aikštėje Ivanauskas sumanus, gerai mezga derinius, tik to baigiamojo šūvio į vartus nėr ir nėr. Ne be to, kad mūsų tautietis neturėtų bėdų dėl savo nepažaboto temperamento. Jau Austrijoj jis dažnai matydavo geltoną kortelę, o su raudonąja lėkdavo iš aikštės. Pradėdamas žaisti už Hamburgo vienuolikę, Ivanauskas dievagojosi, kad susidrausmins, net pasirašė pasižadėjimą ir dabar yra santūresnis.

Vokiečių žiūrovai Ivanauską pamėgo, tikėjosi, kad jis bus numylėto vidurio puoliko Hrubesch tinkamas pakaitalas. Savaitraštis "Sport - Bild", skelbdamas Ivanausko adresą autografų medžiotojams, pažymėjo, jog jis yra lietuvis, gimęs 1966 m. liepos 31 d. Kaune, savo žaidimu padėjęs Hamburger SV praeitą sezoną pakilti pirmenybių lentelėj. Teigiama,kad Ivanauskas privačiai yra geras vyras, nors aikštėje kartais lyg vulkanas, ir vokiečių spauda ne kartą jį vadina Baisiuoju Ivanu. Du kiti Hamburger SV užsieniečiai puolikai: norvegas Andersen ir argentinas Zarate, po pradinės sėkmės ir daugelio įvarčių, dabar smuko ir iš klubo dingsta. Ar pavasarį taip bus ir su Ivanausku, galima tik spėlioti. Neslepiama, kad klubas ieško naujų puolikų.

-o-

Gruodžio mėnesį Münchene surengtas tarptautinis teniso turnyras Compaq Grand Slam Cup. Visas šešias dienas bilietai išparduoti, tik į pirmąją popietę pavyko gauti neblogą vietą už 91,50 DM (apie 60 dol.). Tada olimpinėj halėj prasėdėjau beveik septynias valandas. Visa teniso grietinėlė: Sampras (JAV), Edberg (Švedija), Becker (Vokietija), Ivanisevič (Kroatija) - modernūs teniso gladiatoriai, kurie triuškinančiais smūgiais kaunasi dėl šimtų tūkstančių dolerių. Šiais laikais sporto skyriuose mirga doleriai, lyg tai būtų finansiniuose puslapiuose. Pasigendi to seno, pasakytum, elegantiško teniso, kad ir Gerulaičio laikų stiliaus.

Grįžta netolima praeitis - 1983 m. kovo mėn. Münchene buvo Miesto taurės turnyras. Dalyvavo ir Gerulaitis, kartą daugiaaukštėj sporto reikmenų parduotuvėj dalinęs autografus. Kai ten užsukau, pro šalį ėjęs Vitas pastebėjo savo tautietį, nusivedė už stalo, kur jis pasirašinėjo ir protarpiais sumesdavom sakinį kitą. Vitas pasiūlė bilietų į turnyrą - pasakiau ačiū, nes jau turėjau spaudos kortelę. Vis tik Vitas neatlyžo, sakė, paliks porą bilietų viešbuty Vier Jahreszeiten (pats brangiausias Münchene). Nieko neliko kaip padėkoti, o Vitas dar pastebėjo, jog gal kas iš mano pažįstamų galėtų nueiti. Taip jau išėjo, kad tie bilietai liko neišnaudoti (1983 m. tenisas dar nebuvo toks populiarus) - juos su viešbučio voku pasilikau kaip atminą.

-o-

Lietuviai Münchene kruta Lietuvių Bendruomenės ir kituose rėmuose.

(Pabaiga sekančiame numeryje)

KARUSELĖJE

(atkelta iš 3 psl.)

O kai jis sužvangino raktukais nuo garažo, ji susiprotėjo, kad ratuotas vyras negali būti nepilvotas ir kad jo kūno svoris lygus tarnybiniam svoriui.

Kai jis leidosi pasakoti apie savo atsakingą, varginantį, bet gerai apmokamą darbą, ji sumojo, kad jo švokščiantis balsas, gerai įsiklausius, glosto ausį tarsi aksomo skiautė.

O kai jis lyg tarp kitko išsitarė, jog kartkartėmis būtinai pasidairo po platų pasaulį ir grįžta įsirėžęs nuo pirkinių, jai toptelėjo: jo diegliai jai nedurs. Ir galutinai nusprendė: jai, tokiai jaunai, gležnai, naiviai, verčiau turėti ne kokį karštakošį pienburnį, o išmintingą ir prityrusį gyvenimo draugą.

Kai jiedu baigė savo reikšmingą pokalbį, ji pažvelgė į jį spindinčiomis iš susižavėjimo akimis, kurios matė daug toliau ir giliau, negu kvailoje meilėje iš pirmo žvilgsnio...

Muilo gabalėlio
Pusės veiksmo pjesė be pabaigos

Maža parduotuvė, trys įsiganiusios pardavėjos ir labai skubąs pirkėjas.

I pardavėja (kitoms) O anyta jos kokia! Sako, marti norėjusi įsipilti kompoto, tai anyta kaip vožė jai samčiu per krumplius, toji...

Pirkėjas (įbėga). Atsiprašau, ar negalėčiau gauti...

I pardavėja. ...toji net apalpo. Tada anyta, jūs tik pamanykit...

Pirkėjas. atleiskit! Aš labai skubu...

I pardavėja. ...kliūstelėjo ant apalpusios marčios karštą kompotą, chi chi...

Pirkėjas. Man tik žemuogių muilo...

II ir III pardavėjos.Chi chi chi...

II pardavėja. O aš girdėjau, kad viskuo kalta anytos sesuo. Mat, ji užsigeidusi...

Pirkėjas. Dievaži, skubu! Man tik gabalėlį...

II pardavėja. ...užsikarti jiems ant sprando...

Pirkėjas. Man nė grąžos nereikia! (Tiesia kapeikas)

III pardavėja. O aš girdėjau kitaip. Prie anytos dukterėčios kombinavęs šoferis. Jis norėjęs ten prisiregistruoti...

Pirkėjas (beviltiškai) Nagi duokite muilo!

III pardavėja. O anyta pajuto, kad jai vėl teks vystyklus skalbti. Ne, sako, pasiieškokite kito kupranugario...

I ir II pardavėjos. Chi chi chi...

Pirkėjas. Ei jūs, plepės, duosit, po velnių, muilo ar ne?

I pardavėja. Ko čia šūkaujat kaip turguj!

II pardavėja. Mes - plepės! Akiplėša! Į teismą tokį!

III pardavėja. Dega tau, ar ką?

Pirkėjas (susigėdęs). Aš tik žemuogių muilo gabalėlio...

I pardavėja. Jeigu muilo, tai ko akis draskai?

II pardavėja. Kaip su pastumdėlėm... Ir taip visą dieną be kvapo, o čia... (šniurkščia)

III pardavėja. Tuoj muštis pradės...

Pirkėjas (visai sutrikęs). Man nei grąžos... (Tiesia pinigus)

I pardavėja. Ko kiši tas kapeikas?

Pirkėjas. Už žemuogių muilą.

I pardavėja. Nėra.

Pirkėjas. Kaip tai!..

II pardavėja. Kurčias, ar ką? (Rėkia) Nėra! Lietuviškai sakau!

III pardavėja (nukamuotu balsu). Palik jį... Tyčia mus kankina... Yra tokia sadistų rūšis... Taigi, marčią nuvežė į ligoninę su nuplikyta nosimi...

Pirkėjas išeina. Pokalbis tęsiasi. Įeina kitas pirkėjas. Skaityti viską nuo pradžios.

Miškas rudenį
Iš gamtininko bloknoto

Į mišką atėjo ruduo.

Geltonu auksu pasidabino beržai, ir gegutės nerūpestingo kukū nebegirdėti. Tik eglės stovi žalios, ir pušys taipogi.

Gera paklajoti rudenį miško takeliais. Kiek bruknių ir grybų! O kiek dar kitokių gėrybių!

Antai po pušaite it musmirė raudonuoja "Prima" cigarečių dėžutė. Aki džiugina sidabriniai kefyro dangteliai. Saulės spindulys smagiai žaidžia butelių šukėse. Čia pat ir konservų dėžutė, skliding tyro lietaus vandenėlio, atrasi.

O kiek įdomiausių popieriaus skiaučių skiautelių skiautyčių! Melsvų, žalių, margų ir kaip sniegas baltų... Rink jas saujomis, dieną naktį rink, ir vis tiek dar liks, ir visiems jų pakaks.

Dabar paėjėkime toliau, giliau, į pačią miško tankmę. Ten, kur atrodytų, žmogus dar kojos nekėlė, kur tik vorai plačius tinklus rezga, netikėtai pamatysi iš po samanų sarmatlyvai kyšant šampano butelio kaklą. Ir kaproninį kamštį, netoliese paieškojęs užtiksi. Čia pat, it obels žiedai, kiaušinių lukštai išsibarstę...

O pro kalnelį eidamas, nejučia stabtelėsi: ant šlaito guli išskleistas laikraštis. Prisėsk, vienišas keleivi, ir apsišviesk šioje natūralioje gamtos skaitykloje! Kiekvienas šungrybis čia žino, kaip Talis Botvinikui pralošė ir kaip šaunusis mūsų žmogus užkariauja gamtą.

Nuo pašlaitės įkopk į kalvos viršūnę. Čia tavęs seniai laukia vienišas kaliošas - it gedintis gyvanašlis.

O ant gretimos kalvos ir visą išsižiojusį batą surasi...

Margas ir turtingas šį rudenį miškas... O kitą rudenį? Kitą rudenį, be abejo, jis bus dar turtingesnis, dar puošnesnis - kaip ir mūsų gyvenimas.

Ideali žmona

Niekaip tos žmonos savo vyrams neįtinka. Čia intelekto joms stinga, čia švelnumo, čia jos nervingos, priekabios, tai vėl nuobodžios ar plepios...

Kuris vyras netrokšta idealios žmonos?! Kuris šeimos galva, nudribęs pogulio po sočių pietų arba pritraukęs kojas, kai jo neideali draugė mazgoja grindis, mintyse nepiešia jos tobulo paveikslo?!

Štai ji, toji nutapytoji, tobuloji...

Pirmas atvejis - kai abu pareina iš darbo

Žmona. Ar labai nusikamavai tarnyboje, žvirbleli? Duokš, panešėsiu portfelį... Eik tiesiai į kiemą - tuoj pririšiu tau hamaką, - tai ne juokas išsėdėti įstaigoje septynias valandas! Nepyk, kad dabar nepasupsiu hamake - virsiu tavo mėgstamus cepelinus...

(Bus daugiau)

Pas Floridos lietuvius

Pompano Beach

Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo paminėta vasario 16 d. 12 val. Chateau de Ville salėje, 4060 N. Federal Hwy., Lighthouse Point vietovėje. Buvo bendri pietūs, progama, renkamos aukos.

Kūčių vakarienę gruodžio 24 d. surengė Lietuvos našlaičiams šelpti sambūris ir Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba. Atsilankė 82 asmenys. Visas renginio pelnas paskirtas Lietuvos našlaičiams šelpti. Sambūrio pirmininkė yra Elena Jonušienė. LB apylinkės pirmininku yra J. Paškus.

Miami

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 26 d. 2 val. Miami lietuvių klube. Kalbės Lietuvos ambasadorius JAV dr. Alfonsas Eidintas. Meninę programą atliks solistė Daina Šukytė ir poetė Gunda Kodaitienė. Po programos pietūs.

Naujų metų sutikime dalyvavo 80 žmonių. Sutikimas vyko Lietuvių klube. Naujųjų metų pietūs pradėti šampano tostu. Pietų metu svečias iš Lietuvos, prof. K. Antanavičius, papasakojo apie sunkią padėtį dabartinėje Lietuvoje.

Vasarą klubo patalpos buvo išdažytos ir viskas sutvarkyta. Tik mažėja narių skaičius, praėjusiais metais mirė 10 narių. Ilgesnei klubo egzistencijai reikalingos lėšos, dėl to paskelbtas aukų vajus.

Daytona Beach

LB Floridos apygardos suvažiavimas vyks vasario 24 - 25 d. Jį globoja Daytona Beach apylinkės valdyba, vadovaujama pirmininkės B. Preikštienės, Treasure Island Inn viešbutyje, 2025 S. Atlantic Ave., Daytona Beach Shores. Suvažiavimo pradžia - vasario 24 d. 11 v. registracija, suvažiavimas baigsis vasario 25 d., 2 val. pietumis, kurių metu kalbės naujoji LB Krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė. **L.B.**

Naujuosius metus Daytona Beach apylinkės lietuviai pasitiko šeimose, arba privačiuose pobūviuose, bet sausio pirmą, Hilton viešbutyje, Lietuvių Klubas nariams ir svečiams suruošė tradicinius Naujųjų metų pietus. Sugiedojus tautos himną, klubo pirmininkas Jonas Daugėla tarė sveikinimo žodį, o buvęs pirm. Gediminas Lapėnas prisiminė pereitais metais mirusius ir perskaitė pritaikytą maldą. Papietavus, rašytoja Birutė Pukelevičiūtė svečius pralinksmino nuotaikinga savos kūrybos "Daržovių gegužinės" poema, kuri atgaivino pasigėrėjimą lietuviško žodžio žaismingumu.

Šių metų pradžia nebuvo linksma Daytona Beach lietuviams. Sausio mėnesį teko atsisveikinti su trim telkinio gyventojais: Stasiu Šarausku, Adolfu Šimkum ir Antanu Žindžium. Jų mirtys giliai palietė visus apylinkės tautiečius.

Metinis Lietuvių Klubo susirinkimas ir pirmos lietuviams šių metų pamaldos įvyko sausio 8 d. Jame buvo išrinkta klubo valdyba ir atlikti metiniai pranešimai.

Lietuvos Nepriklausomybės šventė šiemet įvyko vasario 12 d., Ormond Beach, Prince of Peace parapijos pagalpose. 2:30 val. popiet pamaldos, po to salėje Vasario 16-tos minėjimas ir metinis "Sietyno" choro koncertas. Vadovaujamas muziko Antano Skridulio, "Sietynas" koncertui pasiruošė su nauju repertuaru.

Kovo 8 - 9 dienomis Daytona Beach lietuvius lankys vysk. Paulius Baltakis, OFM. Todėl kovo mėnesio pamaldos bus ne sekmadienį, bet ketvirtadienį, kovo 9-tą, 2:30 val. popiet. Prieš mišias bus proga atlikti Gavėnios laikotarpio dvasinį susitaikymą, o po pamaldų salėje bus vaišės ir pabendravimas su vyskupu.

Alg. Š.

St. Petersburg

Lietuvos nepriklausomybės šventę Lietuvių Klubas atšvęs vasario 18 d., šeštadienį, 2 val. popiet ir vasario 19 d., sekmadienį. Kalbėtoju yra pakviestas Vytautas Kamantas.

Muzikos ir baleto koncertas įvyks vasario 22 d. 4 val. popiet. Lietuvių Klubo salėje. Programą atliks Vilniaus operos ir Baleto solistai: Vitalija Šiškaitė, Bronius Tamašauskas ir Robertas Bekonis.

Lietuvių Tautinės Sąjungos St. Petersburgo skyriaus valdyba vasario 24 d., penktadienį, 3 val. popiet Lietuvių Klubo mažojoje salėje kviečia narių susirinkimą. Sąjungos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas padarys pranešimą apie tautininkų padėtį Lietuvoje.

Užgavėnių kaukių balių rengia "Audra", tautinių šokių grupė. Balius bus vasario 28 d., antradienį, 6 val. vak. Bus tradiciniai užgavėnių patiekalai, tautiniai šokiai, kaukių paradas.

Tarptautinis festivalis St. Petersburge bus kovo 16 - 19 dienomis Thunderdome stadione. Lietuvių Klubas festivalyje ruošiasi dalyvauti su menine programa, tautodailės skyriumi ir virtuve. Angelė Karnienė sutiko būti festivalio reikalų vedėja.

L.Ž.K.

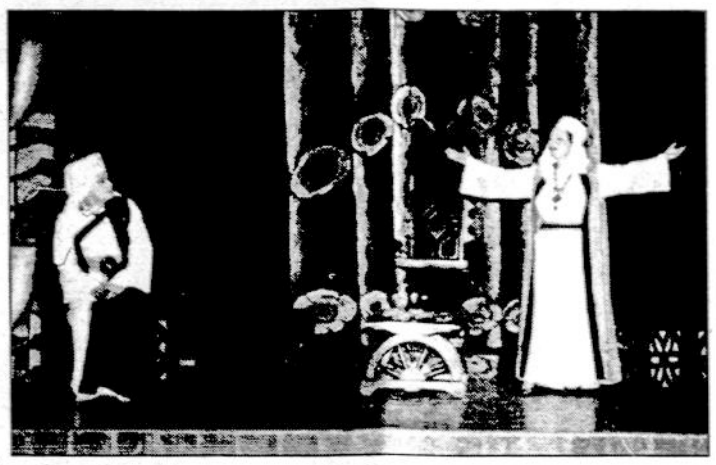

Los Angeles Dramos sambūrio aktorės Ema Dovydaitienė ir Veronika Ragauskienė scenoje. P. Gasparonio nuotrauka

Puoselėja vietinį teatrą

Los Angeles Dramos sambūris paminėjo 40 metų veiklos sukaktį. Nors "teatras" (taip populiariai vadinamas žiūrovų) vystėsi režisierių Gasparo Veličkos, Juozo Kaributo, Dalilos Mackialienės (apie 20 metų), Danutės Mažeikienės, Algimanto Žemaitaičio globoje, tačiau sukaktuvinį vėlkios vainiką uždėjo režisierius Petras Maželis, ne taip seniai atkakęs čia iš Cleveland, Ohio.

Sukaktuvių ir pastarojo pastatymo, nusiskynusio Teatro festivaly keletą laurų, proga, reikia pagirti P. Maželį už drąsą imtis sunkių veikalų (anksčiau Putino "Valdovą", dabar - istorinę sakmę), jų neblogą atlikimą, ir už jo pastangas puoselėti lietuvišką žodį. Pasireiškęs keliais talentais: kaip režisierius, scenovaizdžių dailininkas ir net drabužių kūrėjas. O gryną lietuvių kalbą, kiek atsimename, stengėsi išlaikyti režisierė - suvalkietė Dalila Mackialienė, taip pat, Petras Maželis, visada paisęs kirčiavimo ir taisydavęs veikalų per didelius "liaudiškumus"...

Svetur augę jaunieji aktoriai kalbiškai būdavo neblogai pralamdomi... Pats Dramos sambūris pagirtinas už naudojimą lietuvių autorių veikalų. Šio Sambūrio širdis (ir protas) - Vincas Dovydaitis, retėjant veikalų pasirinkimui, skelbdavo konkursus. Paskiausiam konkursui atplūdo jau iš nepriklausomos Lietuvos vertingų draminių rankraščių; vieną tokių L. A. Dramos sambūris ir pasirinko 40 metų veiklos sukakčiai.

Tai Eduardo Uldukio "Klajojanti pėda", 2-jų veiksmų, 6-šių paveikslų žemaičių kovų istorinė sakmė. Gaila, kad režisierius neparyškino "metraščio skaitovės". Ramunė Vitkienė - gera aktorė, su gražiu balsu, tačiau skaitė per greitai, neryškiai, nors lyg vaidindama, ko metraštininkui nereikia. Stigo, garsiakalbio, stigo pauzių ir ryškumo. Publika sunkiai girdėjo ir suprato. Tik vėliau, perskaičius sakmės turinio lapus, išryškėjo, kad tai apie Klaipėdą, kad tai buvo vaizduojama klasta ir kovos ne vien iš priešų, o daugiau tarpusavy (Treniotos - Vykinto - Algmino - Daumanto), norint pakenkti Lietuvos vienytojui kunigaikščiui Mindaugui, apsikrikštijusiam karaliui.

Tai dainuotinė legenda ar sakmė; juntamas sakinių bangavimas, ritmas. Istorinis turinys, jei autentiškas, pažintinis - iš gilios Lietuvos senovės. Niūri, kruvina, brolžudiška, - sakmė apie aukštesnės padėties lietuvį, valdantį. Kiek juntama vienybės ir valstybingumo sąmonė užkulisinio Mindaugo ir nedaugelio jo pasekėjų asmenyse; bet ta sąmonė - vienybės, ir pats Mindaugas, sąmokslininkų, gal ir priešų įtakoje, nužudoma.

Lyg ir atliepia šių dienų Lietuvos politikai... Ir jau nebe "sovietų sugadinto žmogaus", o tarsi klastingo, žiauraus, savanaudiško lietuvio charakterio vaizdas. Nuteikia pesimistiškai. Gal ir gerai, kad suabejoji veikalo autentiškumu: stinga vieningos rašytojo minties, apibendrinančios, girdime vien istorijos laikų reporterio - metraštininko balsą...

Bet, vis tik, pastatyme stengtasi priartinti Lietuvos senovę - apranga ir scenovaizdžiais - jų kūrėjas - Petras Maželis; tik drabužių išpildymą - pasiuvimą atliko Ema Dovydaitienė. Žiūrovas tarytum praveria seną seną skrynią (kuparą), iš kur - bent senoviškas kvapas, seniai matyti užsilikę lobiai ir suvenyrai. Užtenka jau ir tos paties žiūrovo vaizduotei medžiagos. Teigiamai prisidėjo ir scenovaizdžiai: jūra, menės, kovų šėtros...

Kaip atkurti charakteriai? - Įvairiai. Polocko pasiuntinys Prokopijus (vaidino Juozas Raibys) atrodė kitokiu, negu kunigaikštis Treniota (Haroldas Mockus) ar žemaičių rikis Algminas (ryškiai pavaizduotas Juozo Pupiaus). Kunigaikščiai Vykintas (Vincas Dovydaitis) ir Daumantas (Fredas Prišmantas) labiausiai iš drabužių dvelkią istorija: vien iš veikalo žodžių jų lūpomis ryškėja pirmojo geraširdiškumas, bet ir svyravimas (lyg "parduodant" dukterį nemylimam...); antrojo - Daumanto, - klastingo ir žiauraus, pavaizdavimui Prišmanto balsas lyg buvo per švelnus. Tautgino (ne kilmingojo) vaidmenį natūraliai perdavė žiūrovui Amandas Ragauskas.

Moterys - tik dvi. Abi, su režisieriaus pagalba, stengėsi ryškiai perduoti skirtingų lietuvaičių charakterius ir likimus, nors abi pradžioje tik pamaldžiai "aukojo dievams"... Kunigaikštytė Skaidrė, scenoj prityrusios Emos Dovydaitienės vaidybine išmone, parodoma kaip drąsi, pasišventusi Lietuvai, savai (Vykinto) kunigaikštijai. Jos gilų jausmą Tautginui viršija pareigos ir pasiaukojimo dvasia, kuri nuveda į tragišką jos mirtį.

Aistė, Treniotos giminaitė, irgi tragiška asmenybė, į pabaigą netekusi proto, bet vis statanti (bent iš smėlio) vilties pilis... Ryškiai ir įtikinamai tą moterį atvaizdavo Veronika Ragauskienė, neseniai čia atsikėlusi iš Lietuvos; prie rež. Maželio ji daro sceninę pažangą.

Herkus Mantas - Albertas Bartulis, veikalo autoriaus sukurtas neryškaus charakterio, lyg per silpno dideliam prūsų kovotojui.

Aloyza Pečiulis atliko scenos techniko darbą ir suvaidino šalutinio - Kryžiuočio - vaidmenį. Apšvietimas - Algim. Žemaitaičio (gražu, kad, pats būdamas režisieriumi, talkino kitam režisieriui). Garso įrašai - Pauliaus Jasiukonio.

Dvikova kardais vargiai pridavė daugiau istoriškumo; gal ir nebuvo reikalinga.

Vincas ir Ema Dovydaičiai (kurie 1995 m. sausio 14 d. priimti nariais į Los Angeles Dailiųjų menų klubą) dar kartą parodė, kad jų rūpestis ir pasiaukojimas neša vaisių: losageliečiai tikrai pamėgo "savo teatrą". Pilna žiūrovų salė! Sambūrio veiklos 40 m. sukaktis po spektaklio prisiminta trumpu, taikliu P. Maželio "žodžiu". Ir žiūrovai norėtume Maželiui pritarti: taip, šis "mūsų teatras" yra prisidėjęs lietuviško žodžio svetur išlaikymui ir pakartotinai buvęs lietuviams nostalgiška menine atgaiva.

Alė Rūta

Cleveland, OH

Laisvės šventė

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 77 metų sukaktis bus minima vasario 19 d., sekmadienį. 10 val. ryto mišios Dievo Motinos parapijos bažnyčioje. Prieš mišias vėliavų pakėlimas prie laisvės paminklo.

10:30 val. ryto mišios Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje.

4 val. popiet iškilmingas minėjimas Dievo Motinos parapijos salėje. Kalbą pasakys Lietuvos Šaulių Sąjungos Išeivijoje pirmininkas Mykolas Abarius iš Detroito. Meninę dalį atliks Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos ir Dievo Motinos parapijos chorai, vadovaujami muz. Ritos Kliorienės. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

Minėjimą rengia ALTo Clevelando skyrius ir LB Clevelando apylinkė.

Los Angeles, CA

Vasario 16-osios šventė bus minima tokia tvarka vasario 19 d.: 10:15 val. ryto vėliavų pakėlimas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos mokyklos aikštėje. Apeigoms vadovauja Juozo Daumanto šaulių kuopos vadas Kazys Karuža. 10:30 val. ryto iškilmingos pamaldos. Giedos parapijos choras ir solistai. 12:30 val. dienos akademija Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kalbės inž. Vytautas Šliūpas iš San Francisco, CA. Meninei programai vadovaus muz. Viktoras Ralys. Po minėjimo bendri pietūs parapijos apatinėje salėje.

1994 m. Kalėdų rinkliava pasiekė $28,899 sumą.

Pirmąją komuniją Šv. Kazimiero parapijos lietuviai vaikučiai priims gegužės 7 d.

Sutvirtinimo Sakramentą Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, teiks gegužės 21 d.

Gavėnios rekolekcijos lietuviškai vyks kovo 16 - 19 dienomis. Joms vadovaus kun. Ričardas Mikutavičius, Kauno Igulos bažnyčios klebonas.

LB Los Angeles jaunimo ansamblio "Spindulys" rengiamas tradicinis blynų balius įvyks vasario 25 d. Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje. **L.Ž.K.**

Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės apylinkės nauja valdyba. Iš k.: Tomas Danta, Lynn Cox, pirmininkė Roma Krušinskienė, Jenne Dorr, Karlis Kazakauskas ir Janė Cox.

Antano Krušinsko nuotrauka

-- **Demonstracijas už Čečėnijos** laisvę sausio 14 d. Kanados sostinėje Otavoje surengė Kanados LB Krašto valdyba. Demonstracijoms prie Rusijos ambasados vadovavo LB valdybos pirm. Algirdas Vaičiūnas. Demonstrantai iš Otavos, Toronto, Hamiltono ir kitų vietovių nešė lietuviškas trispalves ir pasisakė prieš rusų vykdomą genocidą. Įvykis buvo parodytas Kanados televizijoje.

-- **Solistės** Virginijos Bruožytės - Muliolienės, gyvenančios Clevelande, koncertas Detroito Dievo Apvaizdos Kultūros centre įvyks vasario 26 d.. Virginija Detroite anksčiau yra koncertavusi su Australijos lietuvių kvartetu "Svajonių aidai". Dabar koncertą rengia Dievo Apvaizdos parapijos švietimo komitetas.

-- **Romas Jonas Misiūnas**, gimęs 1945 m. vasario 9 d. Švedijoje, mokslus išėjęs JAV, profesoriavęs Vilniaus ir New Yorko universitetuose, sausio 11 dieną Prezidento Algirdo Brazausko dekretu paskirtas pasiuntiniu ir įgaliotu ministru į Izraelį.

-- **Sibiro Lietuvių Tremtinių** okteto koncertas įvyks kovo 10 d. Lietuvių Centre, Lemont, IL, o kovo 11 d. Šv. Antano lietuvių parapijos salėje, Cicero, IL.

-- **Pasaulio Lietuvių** Dainų Šventės, įvykusios 1994 m. Lietuvoje, apyskaita paskelbta "Pasaulio lietuvio" 1995 m. vasario mėn. laidoje. Pajamų turėta $72,463.63, išlaidų - $71,108.99.

-- **Lituanistikos katedroje**, Illinois universitete Chicagoje, šio pavasario semestre bus dėstomi šie kursai: 1. lietuvių kalba pradedantiems; 2. lietuvių kalba pažengusiems; 3. lietuvių literatūra II dalis; 4. Žemininkų poezija; 5. lietuvių prozos teksto transformacija: vertybių sistema ir adresatas. Informacija teikiama telefonais: 312 996 - 9539, 312 728 - 2377. Kursus dėstys: Karilė Vaitkutė, prof. Giedrius Subačius, prof. Violeta Kelertienė ir prof. Albertas Zalatorius.

-- **Algis Senkus**, vienas Kraft bendrovės finansų direktorių, savo bendrovės iš Toronto išsiųstas į Lietuvą trims metams. Kartu su juo išsikelia ir šeima.

-- **Dail. Nijolė Vedegytė** - Palubinskienė, gyvenanti Cleveland, OH, Willoughby mieste rengtoje grafikų parodoje laimėjo pirmąją Amerikiečių grafikų draugijos premiją. Tai nebe pirmoji Palubinskienės laimėta premija. Paroda vyko prieš 1994 m. Kalėdas.

-- **Lietuvos Vyčių** oficialaus žurnalo "Vytis" redaktore nuo sausio 1 d. paskirta Marytė Balinskaitė - Abbott.

-- **Zita Prakapaitė**, iš Toronto, Ont., Kanados, biologijos doktoratą gavusi Paryžiuje, toliau studijuoja McGill universitete Montrealyje. Pasirinko naują mokslą medicinos etikos srityje (Bioethics/medical Ethics). Priimti tik 8 studentai.

-- **ŠALFASS-gos** Centro Valdyba ir V-ųjų Pasaulio Lietuvių Sporto žaidynių JAV ir Kanados išvykų komitetai kviečia ŠALFASS-gos pareigūnus, sporto klubų pirmininkus dalyvauti informacinėje konferencijoje V-jų PLSŽ-nių reikalais. Konferencija įvyks vasario 25 d., šeštadienį, 5 val. popiet Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. Telef. 416 532 - 3311.

Tai atsargumas!

Motina išleidžia vaiką į mokyklą ir perspėja:

- Žiūrėk, vaikeli, neik per kelią, kol mašina nepravažiavo.

Vaikas priėjo prie plento ir laukia. Jau ir popietė, vaikai iš mokyklos grįžta. Motina, nesulaukdama savo vaiko, išėjo jo ieškoti. Jis gi sėdi prie plento ir verkia.

- Tai ko tu čia sėdi?

- Nagi sakei, kad neičiau per kelią, kol mašina nepravažiuos. Niekaip nesulaukiu tos mašios. Tik keli traktoriai pravažiavo.

Irgi blogai

Tėvelis kolchoze skaitė vaikams knygą apie piemenukus "buržuaziniais laikais". Paskui tarė:

- Matote, kaip tada tokie vaikai, kaip jūs, vargdavo, ganydami gyvulius.

- Kad mes, tėveli, neturime nė gyvulių, - choru atsakė vaikai.

Elektros šaltinis

Fizikas aiškina protinio darbo rezultatus proletarui:

- Elektra galima gauti trinant. Jeigu jūs paglostysite katę prieš plauką, pažirs elektros kibirkštys...

- Viešpatie! Tai kiek kačių laiko elektrinėje...

Todėl ir basas

Pokario metais kaime vyksta susirinkimas dėl pyliavų mokesčių. Iš apskrities atvažiavęs instruktorius aiškina, kad dabar grūdų reikės duoti valstybei tiek ir tiek, mėsos - tiek ir tiek, kiaušinių - tiek ir tiek... Vienas žmogus priekinėje eilėje neiškeritęs ir sako lyg pats sau:

- Na ir spaudžia...

Instruktorius nugirdo tuoj:

- Kas spaudžia...

Žmogus, norėdamas išsisukti, kad neapkaltintų priešiškumu tarybų valdžiai, sako:

- Batai spaudžia.

- Tai kad tu basas!

- Todėl ir basas, kad spaudžia.

Seniausia profesija

Susiginčija juristas, medikas, architektas ir marksistas: kieno profesija seniausia? juristas sako:

- Mano. Kai Dievas išvarė Adomą ir Ievą iš rojaus - buvo priimtas pirmasis teismo nuosprendis.

- Medikas sako:

- Seniausia - mano, nes kai Dievas tvėrė Ievą, išėmė Adomo šonkaulį. Tai buvo pirmoji operacija.

Architektas:

- Bet prieš tai, kai Dievas tvėrė pasaulį, iš chaoso padarė nuostabiausias formas.

Marksistas:

- O kas padarė chaosą?

DARBININKUI PAREMTI AUKOJO

Darbininko skaitytojai atsiuntę metinę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščiui stiprinti ir atsilyginę už įvairius patarnavimus ar metinį kalendorių:

Po 45 dol.: Vyt. P. Gudelis, Richfield Springs NY; Rev. Jos. Grabys, Amsterdam, NY.

Po 40 dol.: V. Beleckas, Sunny Hills, FL; A. Armonas, Huntington, NY.

Po 30 dol.: F. Liktorius, Ft. Lauderdale, FL; Elizabeth Katilius, Chicago, IL; A. ir J. Ošlapas, Dearborn Hts, MI; Irena Okunis, Flushing, NY; F. Lucka, Mattituck, NY; Rev. A. Pupsys, Weekapaug-Westerly, R.I.

Po 25 dol.: Mary Grigoravičienė, Belleville, IL; Audronė Nagy, Paterson, NJ; Danutė Wolosenko, Brookline, MA; Anna Skurdenis, Brooklyn, NY; Mirga Šulaitis, Glen Cove, NY; Mary Gluda, Rockville Center, NY; Konstancija Krivickienė, Richmond Hill, NY; Sophia Sakalys, East Greenwich, R.I.

Po 20 dol.: V. Kuzmickas, Waterbury, CT; P. Stankus, Hartford, CT; Jadvyga Muraska, Waterbury, CT; Vera Daugela, Washington, DC; V. M. Oniunas, Juno Beach, FL; Valeria Norvaisa, Surfside, FL; Regina Nakoneczna, South Pasadena, FL; J. Buivys, Baltimore, MD; A. Austras, Braintree, MA; P. Shapras, Wilbraham, MA; J. Serafinas, Elizabeth, NJ; P. Elvis, Morganville, NJ; K. Čiurlys, North Brunswick, NJ; Julia Kepenis, Ringwood, NJ; Vl. Audenas, Union, NJ; Kun. S. Raila, Douglaston, NY; Mrs. A. Arlickas, Maspeth, NY; Mrs. L. Milukas, Plainview, NY; Helen Petniunas, Richmond Hill, NY; J. J. Sabulis, Wallkill, NY; Elena Urbaitis, Wantagh, NY; A. Kajris, Woodhaven, NY; Vanda Wasiliauskas, Philadelphia, PA; Vyt. Černius, Wynkote, PA; P. Žilinskas, Lyndhurst, OH; Alexandra Gylys, Olympia, WA.

Po 15 dol.: Albina Belazaras, So. Windsor, CT; S. Kreivėnas, St. Petersburg, FL; K. A. Keblys, Baton Rouge, LA; J. Palubinskas, Baltimore, MD; Vyt. Žiugra, Roslindale, MA; Anna Antanavičius, Worcester, MA; Valent. Melinis, Mattawan, NJ; Dr. Ant. Juzaitis, Plymouth Meet, PA; Jadvyga Navasaitis, Phoenix, AZ.

Po 12 dol.: J. Sodaitis, Arvada, CO.

Po 10 dol.: Diane Juzaitis, Paris, France; Zofija Rukstele, Sun City, AZ; Salomeja Jankauskas, Hot Springs Nat. Park, AR; R. Latvenas, Culver City, CA; J. Naujokaitis, San Diego, CA; A. P. Mazalas, Hartford, CT; Gintarė Ivaškienė, Monroe, CT; Edith Kazlauskas, New Haven, CT; P. Bagdonas, Plymouth, CT; Janina Valiušaitienė, Stamford, CT; V. ir D. Pileika, W. Suffield, CT; Sigita Ramanauskas, Daytona Beach Shores, FL. Stella Wenskus, So. Pasadena, FL; Ed. Senkus, Daytona Beach, FL; Regina Przybysz, Duluth, GA; V. D. Kleiza, Chicago, IL.; J. Gailevicius, Baltimore, MD; Rozalija Petronis, Boston, MA; Konstancija Vasiliauskas, So. Boston, MA; Lucia Tvirbutas, So. Boston, MA; A. Poderis, Southfield, MI; Vyt. Jankus, Delran, NJ; Regina Sherris, Edgewater, NJ; Adele Bartys, Elizabeth, NJ; Stase Medziunas, Oak Ridge, NJ; Miss G. Gobis, Amsterdam, NY; Birutė Blažaitis, Baldwin, NY; A. Norvila, Brooklyn, NY; Jeron. Landsbergis, Freeport, NY; E. Dirmantas, Glen Cove, NY; Viktorija Galinis, Richmond HIll, NY; Regina Rajus, Jamaica, NY; Francisca Plenys, Ozone Pk, NY; Audra Melynis, Ronkonkoma, NY; Alf. Ilgutis, Woodhaven, NY; A. Saviciunas, Akron, OH; I. Janavicius, Cleveland, OH; Msgr. M. C. Ozalas, Clarks Green, PA ; B. Žilaitis, Frackville, PA; Maria Savinis, Houston, TX; Neria Y. Kasparas, Arlington, VA; Audronė Pakstys, Great Falls, VA.

Po 5 dol.: Lucy Gudelis, Hot Springs, AR; O. Paskevicius, Anaheim Hills, CA; J. Prakapas, Bakersfield, CA; Aldona Brazdžionis, Los Angeles, CA; Angela Vaicekauskas, Los Angeles, CA; Raimonda Kontrimas, Mission Viejo, CA; M. Wisneskas, San Gabriel, CA; Rev. Br. Kaunas. O.S.J., Santa Cruz, CA; F. Narbutas, Manchester, CT; J. Bulota, Littleton, CO; A. Grabauskas, St. Pete Beach, FL; V. Povilonis, Tamarac, FL; Julija Gylienė, Chicago, IL; J. Gailiunas, Athol, MA; Anna Bacevicius, Newton, MA; A. Janušis Livonia, MI; Elena Dapšienė, Omaha, NE; V. Beraitis, Bricktown, NJ; K. Juzaitis, Hoboken, NJ; Mary Goras, Kearny, NJ; Mrs. A. Bilaitis, Kearny, NJ; P. Pliskaitis, Newark, NJ; Mildred Patrick, Milltown, NJ; Frances Mackevicius, Old Bridge, NJ; C. Matuzas, Richmond HIll, NY; M. Jatulis, Schenectady, NY; Stase Kaselis, Cincinnati, OH; Mathilda Milauskas, New Kensington, PA; Irene Matonis, Phila., PA; Martin Brakas, Sioux Falls, SD; Maria Sodaitis - Daunoras, Houston, TX.

Kiekviena auka yra didelė pagalba *Darbininkui*. Laikraščio ateitis priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Už kiekvieną auką nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko Administracija

NAUJOS KNYGOS

Ką tik išėjo iš spaudos nauja knyga - **"Tautos sukilimas 1941"**, pirmoji dalis **"Bešūvio"**. Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl. Spalvotas viršelis A. Sutkuvienės. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 17 dol. Persiuntimas - 1.50 dol.

"Vidurnakčio sargyboje" II. Autorius Vytautas Vaitiekūnas. Išleido "Į Laisvę" Fondas 1994. Tai Vytauto Vaitiekūno raštų antrasis tomas. Redagavo Antanas Sabalis. Suskirstyta į 5 skyrius: Metinės politinės apžvalgos (1974, 1977, 1979, 1981 ir 1982 m.); Krikščioniškoji socialinė etika; Lietuvos praeities vaizdai; Išeivijos rūpesčiai; Netolimos praeities vaizdai, 374 psl. Kaina 10 dol. Persiuntimas 1.50.

Dėdės Samo žemėje. Pažintis su Amerika (JAV). Autorius Vincas Šalčiūnas. Lietuvoje išleista 336 psl. knyga, yra apie 90 nuotraukų. Įdomios medžiagos bei faktų rinkinys apie JAV istoriją, gamtą, ekonomiką, kultūrą ir kt. Knyga skirta Lietuvos žmonėms, bet gali būti naudinga visiems, kurie neturėjo progos Ameriką artimiau pažinti. Kaina 13.50 dol. su persiuntimu.

Visos knygos gaunamos rašant:

Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasečių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui prideti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti *Darbininko administracijai*
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

DARBININKĄ laiškai pasiekia ir elektroniniu paštu (E-mail)!

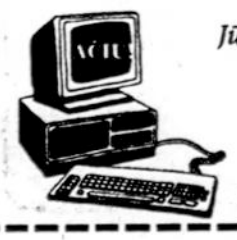

Jūsų, mieli skaitytojai,
laiškai bei informacijos lietuvių ir anglų kalbomis labai laukiami šiuo adresu:
71712.107@compuserve.com

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS
New York-Vilnius-New York $550 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago $599 r.t.
One way to Vilnius **$370**
FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Visus metus geriausias draugas - "Darbininkas"- lankys jus kas savaitę!
Prenumerata vieniems metams tik $30!

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE
Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650
(800) 654-2432 **(201) 592-8780**

PAPIGINTOS KAINOS Į VILNIŲ ŠĮĄ ŽIEMĄ

	Iki kovo mėn.
Iš New York nuo	$600.00
Boston	$670.00
Philadelphia, Washington	$700.00
Cleveland, Chicago	$770.00
Florida	$730.00
Los Angeles, San Francisco, Seattle	$850.00

- Mes siūlome keliones laivu ir skrydžius į Karibų salas -

AIREX TRAVEL AGENCY
382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605
(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE)
LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į VILNIŲ

- ❒ Siuntinių Agentūra VILTIS pristato siuntinius žmonėms asmeniškai į namus per vieną mėnesį.
- ❒ Minimalus mokestis už persiuntimą yra $25.
- ❒ Rudens sezono persiuntimui taikoma nuolaida - 1 svaro kaina nuo 69 iki 99 centų.
- ❒ Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- ❒ VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Vasario-kovo mėnesiais siuntinius priimsime:

WATERBURY, CT	vasario 18 d.	10 - 12 val.
HARTFORD, CT	vasario 18 d.	1 - 3 val. p.p.
ATHOL, MA	vasario 25 d.	2.30 - 4 val. p.p.
WATERBURY, CT	kovo 4 d.	9.30 - 11 val. ryto
HARTFORD, CT	kovo 4 d.	1 - 3 val. p.p
LOWELL, MA	kovo 5 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	kovo 5 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	kovo 5 d.	4 - 5 val. p.p.
PUTNAM, CT	kovo 6 d.	1 - 2.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	kovo 6 d.	4 - 6 val. p.p.
NORWOOD, MA	kovo 7 d.	5.30 - 6.30 val. p.p.
CAPE COD, MA	kovo 8 d.	3 - 4.30 val. p.p.
BROCKTON, MA	kovo 9 d.	3.30 - 5.30 val. p.p
BROOKLYN, NY	kovo 11 d.	12 - 4 val. p.p.
WORCESTER, MA	kovo 11 d.	11 - 3 val. p.p.
PENNSYLVANIA	kovo 12, 13 d.	visa dieną
KENNEBUNKPORT, ME	kovo 14 d.	10-12 val. ryto
BRIGHTON, MA	kovo 15 d.	4 - 5.30 val. p.p.

Velykinis konteineris iš Bostono bus išsiųstas kovo 16 d.

☞ Informacijos apie paketų siuntimą ir pinigų pervežimą į Lietuvą prašome teirautis telefonu:
(617) 269 - 4455
VILTIES adresas: **368 West Broadway, Boston, MA 02127**
Gintaras Karosas, Vytas Bazikas ir VILTIES ŠTABAS

Kėdainių kapinėse prie pulkininko J. Kibirkščio kapo iš k.: Justas Kibirkštis, Rasa Vilgalytė-Hiob, Irena ir Jonas Vilgaliai, Eug. Kibirkštytė-Blažeičikienė iš Rokiškio.

Prisimintas gen. štabo pulkininkas J.Kibirkštis

Kėdainiuose 1994 m. lapkričio 20 d. su deramu rimtumu ir pagarba prisimintas gen. štabo pulkininkas Justinas Kibirkštis jo 100 metų gimimo ir mirties 60 metų sukakčių progomis. Iš Great Necko, NY, buvo nuvykusi dukra Irena Kibirkštytė - Vilgalienė, sūnus Justas iš Kanados, anūkė Rasa (Vilgalių dukra) iš Vokietijos.

Šis generalinio štabo pulkininkas buvo uolus nepriklausomos Lietuvos kariuomenės savanoris, organizatorius, dalyvavęs kautynėse su visais to meto Lietuvos priešais: bolševikais, bermontininkais, lenkais ties Žąsiais, Salaku, Kalkūnais, Radviliškiu, Varėna, Trakais, Daugėliškiu.

Buvo gimęs 1894 m. lapkričio 17 d. Dumblynės kaime, Dusetų valsčiuje, Zarasų apsk, baigė Daugpilio komercinę mokyklą, studijavo Petrapilio politechnikos institute. 1916 m. pavasarį mobilizuotas, dalyvavo šiaurės fronte kautynėse su vokiečiais, 1917 m. kovo 28 d. pakeltas karininku. Revoliucijos metu Vitebske buvo kuriamas pirmas lietuvių batalionas, kur aktyviai dalyvavo ir Kibirkštis. Bolševikai išsklaidė batalioną, o Kibirkštis grįžo į Lietuvą, 1918 m. gruodžio 29 d. jis jau buvo savanoris Lietuvos kariuomenėje.

Po nepriklausomybės karų jis Lietuvoje baigė Aukštuosius karininkų kursus 1922 - 23, gen. štabo aukštąją akademiją Prahoje 1925- 27.

Grįžęs gen. štabe ėjo įvairias pareigas, o 1929 m. gegužės 25 d. paskirtas 2-ojo artilerijos pulko vadu ir juo išbuvo iki savo mirties. Ištiktas širdies priepuolio, mirė 1934 m. lapkričio 7 d., 6:45 v.v., eidamas Kauno gatve. Iki pilnos 40-ties metų sukakties jam dar trūko 10 dienų. Palaidotas Kėdainiuose.

Žmona Juozė liko su trim mažais vaikais: Irena buvo 8 metų, Justas 6 metų, o Napoleonas 5 metų, kuris po metų mirė difteritu.

Motiną Juozę karo audros su vaikais nubloškė iš tėvynės. Iš Vokietijos šeima emigravo į Kanadą, į Montrealį. Ten motina ir mirė. Irena ištekėjo už Jono Vilgalio ir atsikėlė į Great Neck, NY.

Irenos ir Justo rūpesčiu praeitą vasarą jų tėvo kapas buvo aptvarkytas, pilnai restauruotas. Kapas yra Kėdainių kapinių centre. Ir okupacijos metais, kai šeimos nariai buvo išblaškyti, svetimos lietuviškos gerosios rankos nepriklausomybės karų dalyvio kapą prižiūrėjo. Iš granito plokštės dar ir dabar matoma jo nuotrauka. Gen. štabo pulkininko uniformoje iš praeities žiūri savanoris - kūrėjas. Paminklas yra pats aukščiausias kapinėse. Tose kapinėse yra palaidotas ir Povilas Lukšys, pirmas Lietuvos karys, žuvęs kautynėse dėl Lietuvos nepriklausomybės.

Tie du kapai okupacijos metais primindavo jaunajai kartai apie Lietuvos prisikėlimą, kovas už valstybingumo išlaikymą. Lietuva prisikėlė dar kartą, ir sukakčių iškilmių metu prie pulkininko kapo stovėjo naujosios Lietuvos karių garbės sargyba. Ir 2-ras artilerijos pulkas, ir jo vadas, gen. štabo pulkininkas Justinas Kibirkštis, virto legenda, kuri Kėdainiuose pasakojama kartų kartoms.

(p.j.)

Boston, MA

Ateitininkų veikloje

Po ilgesnės pertraukos Bostono ir apylinkių ateitininkai sendraugiai susirinko 1994 m. gruodžio 11 d. Verutės Keturakienės namuose, So. Bostone. Susirinkimui vadovavo Jurgis Balčiūnas, sekretoriavo Valė Girniuvienė.

Išklausyta dr. Česlovo Masaičio paskaita "Ateitininkų kongresas Lietuvoje 1994 metais".

Po paskaitos valdybos pirmininkė Stasė Cibienė apžvelgė dviejų metų skyriaus veiklą. Iš viso buvo penki susirinkimai su paskaitomis: trys South Bostone V. Keturakienės namuose ir du Putnam, CT. Didelė padėka V. Keturakienei ir dr. Č. Masaičiui, gyvenančiam Thompson, CT, kuris savo sodybos duris atidaro svečiams iš toli ir arti.

1994 m. rudenį mirtis nusinešė du iškilius skyriaus narius: dr. Juozą Girnių ir dr. Petrą Kaladę. Tomis liūdnomis progomis skyriaus nariai siuntė aukas Lietuvos ateitininkams.

Išrinkta nauja valdyba: dr. Mirga Girniuvienė, Juozas Rygelis, Danutė Keturakytė ir Vytautas Sužiedėlis.

S. C.

Ir Toronto universitete galite suprasti lietuvaitę

Kanados lietuviai gavo galimybę tyrinėti savo poetės kūrinius Toronto Universitete. Poetės Marijos Aukštaitės Tyrimo Fundacijos iniciatyva, tarpininkaujant dr. Horst Wittmann, Toronto universitetas 1994 m. liepos 6 d. įkūrė Marija Aukštaitė Bursary ir priskyrė su "The School of Graduate Studies", prie "The Centre for Russian and East European Studies". To Centro direktorius yra profesorius Robert Johnson.

Ši Marijos Aukštaitės Bursary stipendija yra skiriama "Graduate" studentams ar kitiems tinkamiems tyrinėtojams, kurie gerai moka lietuvių kalbą. Tyrinėjimo darbas turi tęstis mažiausiai porą mėnesių. Užbaigtas akademinis raštas turi atitikti "Selection Panel" taisyklėms ir būti tinkamas mokslinei spaudai.

"Selection Panel" stipendijos suteikimas bus sprendžiamas pagal kandidato įteikto tyrimo plano vertę: pradžioje, įžiūrėti kaip giliai tyrinėtojas supras poetės Marijos Aukštaitės kūrybą, ją įvertins ir priskirs vietą lietuvių literatūroje ir intelektualinėje istorijoje, gale projekto tyrinėtojas turės įteikti centrui savo užbaigtą darbą.

Universiteto vertinimo komisija bus sudaryta iš trijų asmenų: 2 literatiniai istorikai (prof. Horst Wittmann, pirm., kitas literatinis mokslininkas iš "The Centre for Russian and East European Studies"), ir trečias nešališkas narys, mokantis lietuvių kalbą.

Komisija peržiūrės stipendijai kandidatų anketas iš viso pasaulio ir išrinks tinkamiausią gauti Marijos Aukštaitės Bursary stipendiją. Pradžioje jos vertė bus ne mažiau $2,000 kasmet pagal pateikusių kvalifikaciją ir tyrimo ilgį.

Tinkamiausias kandidatas gyvenąs už Kanados ribų, galės konkuruoti gauti paramą iš "The Centre for Russian and East European Studies" kelionės išlaidoms. Kandidatas dirbs "Russian and East European Studies" centre, naudojant poetės Marijos Aukštaitės leidinius, kurie yra Robarts knygyne, Toronto universitete. Marija Aukštaitė Bursay yra skelbiama Toronto Universiteto leidiniuose. Poetės Marijos Aukštaitės Tyrimo fundacijos veiklos tikslas yra taipgi rinkti aukas, kurių dividendais užtikrins Marijos Aukštaitaitės Bursary stipendijas mokslą gilinantiems universitete.

Kandidatai, norintys pasinaudoti "Bursary" stipendija, prašomi kreiptis raštu: Director of the Centre for Russian and East European Studies, Marija Aukštaitė Bursary, 315 Bloor St. W., Toronto, Ontario, Canada M5S 1A3

Rėmėjai, ieškantys įsteigti mokslinį objektyvų tyrimą lietuvių intelektualinės istorijos ir norintys paremti Marijos Aukštaitės Bursary sąskaitą, prašomi siųsti aukas ar testamentinius palikimus Toronto universitetui, Marija Aukštaitė Bursary sąskaiton (Expendable acct. #: 9 - 401 - 019 - 5011; Appropriation #: 3 - 497 - 019 - 50) šiuo adresu: University of Toronto, Marija Aukštaitė Bursary, 315 Bloor St. W., Toronto, Ontario Canada M5S 1A3.

J. A. Navikevičius

Washington, DC

Minima Vasario 16-oji

Washingtono LB apylinkė Lietuvos nepriklausomybės minėjimą rengia vasario 19 d. 2 val. popiet Marylando universiteto "Adult Education Center" salėje, Adelphi Rd. ir University Blvd. kampas, College Park, MD.

Lietuvos ambasadai minėjime atstovaus patarėjas Jonas Paslauskas.

Pagrindinę kalbą pasakys Vaiva Vėbraitė - Gust, APPLE generalinė direktorė. Per pastaruosius penkerius metus ji įsteigė "Atgimimo" šeštadieninę lietuvišką mokyklą ir Connecticut lietuvių ryšių centrą. Šiuo metu dar vadovauja "Vėtros" tautinių šokių grupei.

Meninėje programoje dalyvaus Rasa Krokytė - Vaselkienė iš Philadelphijos. Washingtono lietuvių visuomenei ji dar negirdėta. Solistei akompanuos pianistė Alice Mikolajewski.

Kita naujovė programoje - poetas Kazys Bradūnas. Nors jis daug kam žinomas, bet gyvu žodžiu Washingtono apylinkėje bus girdimas pirmą kartą. Už poezijos rinktinę "Prie vieno stalo" ir už naujų eilėraščių rinkinį "Duona ir druska" jam paskirta aukščiausioji Lietuvos valstybinė literatūros premija, o už savo kultūrinę veiklą yra apdovanotas Gedimino ordinu.

Nerija Kasparienė

Atgarsiai iš Romos

Du nauji prelatai

Antanas Jonušas ir Antanas Rubšys Romoje sausio 29 d. iškilmingai buvo įvilkti į prelatus. Į iškilmes iš Lietuvos atvyko vysk. Antanas Vaičius, Telšių vyskupijos ordinaras, Rubšio sesuo prof. A. Jacikevičienė (Vilnius) ir brolis mokyt. Matas Rubšys (Mažeikiai).

Mišios buvo transliuojamos iš Vatikano Radijo koplyčios; vysk. Vaičius - pagrindinis celebrantas, Jonušas ir Rubšys - koncelebrantai; dalyvavo prel. protonotaras S. Žilys, keletas kunigų, diakonų ir klierikų bei pasauliečių studentų; pamokslą sakė vysk. Vaičius - pamokslo rėmai: Kolegijos 50-ųjų metų Jubiliejaus pradžia - Kolegija buvo "šviesi žvaigždė - nešė ateities vilti kenčiančiai Lietuvos tautai" - vyskupo pamokslas buvo turiningas ir šys. Kalbos buvo saikingos ir pietums netrukdė.

Naujieji prelatai buvo nuvežti pas nunciją Justo Mullor Garcia, sergantį ir laukiantį operacijos Pio XI ligoninėje.

Mišios Šv. Tėvo privačioje koplyčioje vasario 1 d. 7:15 v. r. Prel. A. Bartkaus dėka ir rūpesčiu; dalyvavo vysk. A. Vaičius, prel. A. Bartkus, prel. S. Žilys, prof. A. Jacikevičienė, mokyt. M. Rubšys ir abu naujieji prelatai. Po mišių privati audiencija pas Popiežių. Jis įėjo su puikiai ištartu "Garbė Jėzui Kristui", remdamasis lazda. Labai nuoširdus, atsiminė vysk. Vaičiaus vardą ir "Telšius". Vyskupo kviečiamas aplankyti Telšius, atsakė: "...quando saro senza bastone (atvažiuosiu, kai būsiu be lazdos)". Domėjosi kiekvienu dalyviu, palygino vyskupo kelionę su savo kelione į Australiją, atsiminė, kad Pilipinuose dalyvavo dvi "lietuvaitės iš Vilniaus". Su lietuviais praleido 10 minučių; apdovanojo rožančiais; atsisveikino su "Garbė Jėzui Kristui"! Tai paliko nepaprastą įspūdį net daugeliui, kurie Popiežių dažnai mato. Į Stasių Ž. kreipėsi su "Il mio professore... (Mano profesorius)"

A.I.D.

Nepriklausomybės minėjimas Elizabethe, NJ

Nepriklausomybės minėjimas New Jersey lietuviams bus vasario 19 d., sekmadienį, lietuvių parapijos salėje, 211 Ripley Place, Elizabeth, NJ. Prasidės tuoj po pamaldų, kurios būna 11 val. Kalbą pasakys buvęs JAV LB krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas iš Philadelphijos.

Meninę programą atliks iškili solistė Angelė Kiaušaitė. Jai smuiku talkins Julius Veblaitis ir akompanuos Eric Houghton. Po minėjimo užkandžiai ir pabendravimas.

A.† A.

ANTANUI ŽINDŽIUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą žmonai Onutei, sesutei Onai Lanienei bei visiems giminėms.

Kazys ir dr. Regina Čiurliai

A.† A.

Dr. EUGENIJUS NOAKAS,

teisininkas, mirė vasario 10 d. 1985 metais. Jo atminimui mišios bus aukojamos vasario 19 d. 11 val. Apreiškimo lietuvių parapijos bažnyčioje New Yorke.

Nuoširdžiai prašome draugus ir pažįstamus prisiminti mūsų mylimą tėvą ir senelį savo maldose.

Dukros Aldona Pintsch ir Giedrė Stankūnienė su šeimomis

PADĖKA

Mirus mano sūnui

A.† A.

RIMUI ZENONUI IGNAIČIUI,

mane užjautusiems ir guodusiems žodžiu, laiškais, apsilankymu šermeninėje ir palydėjusiems mano sūnų į paskutinę žemišką kelionę esu giliai dėkinga.

Dėkoju visiems, atsiuntusiems gėles, pareikštas užuojautas per spaudą, už daugelio užprašytas mišias ir už jo atminimui dosnias aukas Kultūros Židiniui.

Atskira padėka kunigui klebonui Vytautui Palubinskui, aukojusiam gedulingas mišias, maldas šermeninėje ir kapinėse.

Didi padėka priklauso Marytei Šalinskienei už laidotuvių patarnavimą.

Jūsų visų parodytas man nuoširdumas visados išliks mano atmintyje.

Filomena Ignaitienė

A.† A.

VINCUI SAVUKYNUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Stefą, dukterį Mildą Sperauskienę, jos šeimą, artimuosius ir ramovėnus.

Alfonsas ir Donata Samušiai

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ!!!

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

FEBRUARY PICK-UP SCHEDULE

02/16 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
02/18 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM
02/21 TUES	NEW BRITAIN, CT	11-12noon
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
02/23 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
02/24 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351
Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Artūras Paulauskas, buvęs Lietuvos Generalinis Prokuroras, atvyksta į JAV vasario mėn. pradžioje. Jis neseniai sėkmingai užbaigė Vito Lingio nužudymo bylą, kuri gavo platų tarptautinį atgarsį. Atvykęs į JAV, Artūras Paulauskas vasario 5 d. buvo pagrindiniu kalbėtoju Detroito Lietuvių Organizacijų Centro surengtame 77-ajame Lietuvos nepriklausomybės minėjime. Po to lankėsi Floridoje ir atvyks į New Yorką. Čia pasakys pagrindinę kalbą Vasario 16-osios minėjime, kurį rengia jungtinis ALTo New Yorko skyriaus, LB New Yorko apygardos ir Tautos Fondo komitetas vasario 19 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne, NY.

Kultūros Židinio kavinė, turėjusi dirbti vasario 4 d., nedirbo dėl sniego pūgos, kuri atnešė į Kultūros Židinio kiemą daug sniego. Tačiau Kultūros Židinio kavinės valgiais visi galės pasivaišinti vasario 19 d., kai Kultūros Židinyje bus minimos Lietuvos nepriklausomybės 77-osios metinės.

Algirdas Saudargas, buvęs Lietuvos užsienio reikalų ministras, Krikščionių demokratų partijos vicepirmininkas, bei LDDP frakcijos Seime pirmininkas Gediminas Kirkilas lankėsi New Yorke. Juozo Giedraičio iniciatyva vasario 6 d. 7 v.v. Kultūros Židinyje buvo suorganizuotas pokalbis su svečiais. Dalyvavo tik 25 žmonės.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovės atstovai, į New Yorką atvyks šeštadienį, vasario 18 d. Tą dieną siuntinius priims Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 1 val. popiet. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133. (Dėl siutinių surinkimo kitose vietovėse žiūrėkite skelbimą 7 psl.)

Bronė Spūdienė, buvusi įvairių organizacijų veikli narė, mirė savo namuose vasario 8 d. ankstų rytą. Buvo apie 90 metų. Pašarvota M. Shalins laidojimo namuose. Atsisveikinimas buvo vasario 10 d. Palaidota vasario 11 d. Cypress Hills kapinėse šalia savo vyro Prano Spūdžio, kuris mirė prieš keliolika metų.

Kazimieras Matuzas, žinomas filmininkas ir filatelistas, sunkiai sirgęs, mirė vasario 9 d., ketvirtadienį, 6:50 v. v. Jamaica ligoninėje. Liko dukra Marilyn, sūnus Charles ir pusbrolis Vytautas Beleckas.

Televizijos 9 kanalas sausio 31 d. nuo 10 iki 11 v. v., vakarinių žinių metu, perdavė 8 minučių reportažą apie WKDM ir WNWK radijo stočių programas. Į reportažą buvo įtraukta ir "Laisvės Žiburio" programa kurią veda Romas Kezys. Televizijos komentatorius neteisingai informavo žiūrovus, kad lietuviškos programos klausytojais yra apie 2,000 žmonių iš Brighton Beach apylinkės Brooklyne.

Vytautas Gerulaitis, buvęs pasižymėjęs teniso žaidėjas, Pabaltijo teniso čempionas, buvo gimęs 1915 vasario 16 d. Šiemet jam būtų suėję 80 metų Jis mirė 1991 gegužės 2 d.

Sonata Petravičiūtė praves programą Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, kuris bus vasario 19 d. Kultūros Židinyje.

Kavinė Kultūros Židinyje veiks vasario 19 d., kada ten bus Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas.

"Darbininko" skaitytoju galite tapti kiekvieną dieną. Naujienos iš Lietuvos, Pabaltijo, lietuvių gyvenimo visam pasaulyje. Prenumerata vieniems metams - tik $30. Nedelskite - "Darbininkas" jus aplankys jau šią savaitę!

LR Misijos prie JT savaitinė kronika

Sausio 30 d. - Ambasadorius O. Jusys dalyvavo Rytų Europos valstybių grupės susitikime. Susitikimas buvo surengtas ambasadorių lygyje, jame aptarti grupės remiamų kandidatūrų į įvairius JT postus klausimai.

Sausio 31 d. - LR Misijoje prie JT gauta Nota, kuria patvirtinama, kad JT Generalinis Sekretorius priima LR Vyriausybės pasiūlymą pateikti ne daugiau 40 žmonių būrį UNPROFOR operacijoms Kroatijoje, š. m. vasario - rugsėjo mėnesiams, jei Saugumo Taryba pratęs UNPROFOR mandatą Kroatijoje po š. m. kovo 31 dienos.

Ambasadorius O. Jusys ir I sekretorė D. Kraulytė dalyvavo JT Saugumo Tarybos narių, valstybių, teikiančių pajėgas UNPROFOR ir Sekretoriato išplėstiniame posėdyje. Posėdyje taip pat dalyvavo buvęs UNPROFOR pajėgų vadas gen. M. Rose.

Vasario 1 d. - LR Misija prie JT tapo Rytų Europos valstybių grupės pirmininke vasario mėnesiui.

Vasario 1 - 3 d. - Misijos patarėja G. Damušytė dalyvavo UNICEF (JT Vaikų Fondas) tarybos sesijoje, kurioje, tarp eilės klausimų, aptarė regioninės atstovybės steigimą Europoje Vidurio Europos, NVS ir Baltijos valstybėms. Iki šiol šių šalių programos buvo koordinuojamos New Yorke. LR dalyvauja sesijoje stebėtojos teisėmis.

Misijos patarėja ir Lietuvos delegacijos vadovė trečioje paruošiamojoje Pasaulinės socialinio vystymosi konferencijos sesijoje G. Damušytė parengė ir į URM perdavė pažymą apie sesijos darbą ir priimtus nutarimus. Apie 100 valstybių ir vyriausybių vadovų, įskaitant LR Prezidentą A. Brazauską, numato dalyvauti š. m. kovo 6 - 12 d. įvyksiančioje PSVK-joje Kopenhagoje. Iš viso tikimasi apie 8000 dalyvių.

Vasario 2 d. - I-oji sekretorė D. Kraulytė dalyvavo Komiteto ruošiančio JT 50-ečiui skirtus renginius, susitikime, kuriame buvo svarstyti pagrindinio jubiliejinių metų renginio - Valstybių ir Vyriausybių vadovų Susitikimo, įvyksiančio spalio 22 - 24 d., paruošiamieji darbai.

Vasario 3 d. - Rytų Europos valstybių grupės posėdyje, kuriame buvo aptartos grupės remiamos kandidatūros į ECOSOC, Pasaulinės socialinio vystymosi konferencijos, Pasaulinės Masto programos, Klimato kaitos konvencijos organus dalyvavo Ambasadorius O. Jusys ir I sekretorė D. Kraulytė. Lietuvai tapus Rytų Europos grupės pirmininke vasario mėnesiui, Ambasadorius O. Jusys pirmininkavo posėdžiui.

Buvusi Vilniaus miesto salė, dabar filharmonijos rūmai. Čia 1905 metais įvyko Vlniaus didysis seimas, kuriame dalyvavo apie 2,000 rinktų atstovų. Dalyvavo ir Mažosios Lietuvos atstovas. Seimas pripažino, kad tuometinė caro valdžia yra didžiausias Lietuvos priešas, reikalavo Lietuvai autonomijos ir demokratiniu būdu renkamo seimo, kad krašte būtų lietuviškos mokyklos ir įstaigose būtų kalbama lietuviškai. Seimui pirmininkavo dr. Jonas Basanavičius.

Edvardas Karmazinas, gimęs Vėžaičiuose 1919 m., š.m. vasario 12 d. mirė St. Petersburge, FL. Anksčiau gyveno Woodhavene, NY, čia ir atvežamas laidoti.

Estrados solistė ir laureatė Nijolė Ščiukaitė koncertuos Amerikoje

Kovo 15 d. į Ameriką koncertams atvyksta sol. Nijolė Ščiukaitė, jos vyras muz. Juozas Tiškus ir solistas Jurgis Žukauskas. Sol. N. Ščiukaitė ir sol. J. Žukauskas drauge išpildys visai naują koncertinę programą. Jie norėtų koncertuoti daugelyje lietuvių kolonijų. Koncertus pradės Baltimorėje. Muzikinę dalį ir aparatūrą tvarko muz. J. Tiškus.

Kas norėtų surengti šių abiejų iškilių solistų koncertus, prašomi kreiptis: Stepas Igaunis, tel.: (501) 525-4925 arba rašyti jam adresu: 3910 Central Lot 22, Hot Springs, AR 71913. Baltimorėje galima kreiptis į Justą Buivį, tel.: (410) 744-4023. **(sk.)**

"Vilties" siuntinių agentūros atstovai Brooklyne, NY, siuntinius vėl priims kovo 11 d. nuo 12 iki 4 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl.

Vyskupas Paulius Baltakis, OFM, vasario 15 - 21 d. lanko Venecuelos lietuvius. Vasario 21 - 24 d. - Kolumbijos lietuvių lankymas.

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki $130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį $130 rašyti "Lietuvos aido" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Amerikos lietuviai sujudę, o Lietuvos Seime ramu...

Kaip pranešė ELTA, Lietuvos užsienio reikalų komitetas vasario 13 d. vykusiame posėdyje nutarė nesvarstyti JAV Kongreso Atstovų rūmų užsienio reikalų komiteto pasiūlymo išbraukti Baltijos šalis iš kandidatų į NATO sąrašus. Pasak šio komiteto pirmininko Kazio Bobelio, "absurdiška" svarstyti šį pasiūlymą, nes jokio oficialaus dokumento, patvirtinančio minėtus teiginius, Lietuva nėra gavusi. Kongrese svarstant ruošiamą JAV saugumo stiprinimo įstatymo "NATO išplėtimo akto" projektą, vienas kongresmenas iš šalių kandidačių sąrašo pasiūlė išbraukti Baltijos šalis, nurodydamas, kad jos nepakankamai pasiruošusios narystei NATO, tačiau, pažymėjo K. Bobelis, tai nereikšminga, nes ir Lietuvos Seime tenka išgirsti visokių pasiūlymų. Seimo užsienio reikalų komitetas nutarė kreiptis į JAV gyvenančius išeivius iš Lietuvos, kad jie pasidomėtų minėto pasiūlymo priežastimis bei likimu (Seimo nariams tikriausiai trūksta laiko tokiems "nereikšmingiems" reikalams).

Tuo tarpu Amerikos lietuviai skambina savo kongresmenams, nes vasario 17 d. bus balsuojama dėl tos pataisos, jog Lietuva būtų išbraukta iš galimų kandidatų į NATO, o tai reikštų, kad ji praktiškai yra atiduota į Rusijos įtakos zoną. "Nereikšmingi" Lietuvos Seimui reikalai vis dar jaudina Amerikos lietuvius...

Noriu parduoti didelį rinkinį pašto ženklų. Ženklai gerame stovyje, įdėti į plastiką, išleisti nuo 1889 m. iki 1993 m., įvairių valstybių: Amerikos, Vokietijos, Čekoslovakijos, Rusijos, Azijos šalių ir kt. Jų kainos: vienos valstybės perkant po vieną - 30 centų; perkant visus tos valstybės ženklus - po 20 centų. Dėl daugiau informacijų rašyti: Edw. Kacinskas, 900 St. Charles Ave., Baltimore, MD 21229 arba skambinti tel. 410 - 247 - 3269.**(sk.)**

Reikalinga moteris prižiūrėti invalidę moterį vieną dieną savaitėje. Be to, reikalinga moteris dešimčiai dienų: nuo balandžio 10 iki balandžio 20 invalidės nuolatinei priežiūrai. Tomis dienomis reikia gyventi šeimoje. Skambinti (201) 669-0020. **(sk.)**

TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame **AIR CARGO. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. **(sk.)**

BUTAI PENSININKAMS, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite proga, kreipkitės: Villa Maria, P.O. Box 155, Thompson, CT, 06277. **(sk.)**

Antanina Reivitienė, Jupiter, FL, kaip kasmet, taip ir šiemet, užmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatinei dosniai mūsų spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.

Liudas Normantas, Hiram, ME, ir šiemet atskubėjo "Darbininkui" į pagalbą su 90 dol. prenumeratos mokesčiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą laikraščio leidimui.

Adelė Ališauskas, dėl seno amžiaus turėjusi atsisakyti "Darbininko" prenumeratos, pridėjo 90 dol. čekį mūsų spaudai paremti. Nuoširdžiai dėkojame už pagalbą ir linkime geros sveikatos.

Marina ir Zigmas Raulinaičiai, Manahawkin, NJ, nuolatiniai "Darbininko" dosnūs rėmėjai, ir dabar apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už paramą mūsų spaudai.

Rūta Graudušytė-Andries ir Raymond Andries yra nuolatiniai "Darbininko" rėmėjai ir aukotojai. Ir šiemet užmokėjo prenumeratą su 150 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už auką ir paramą mūsų spaudai.

Jonas Skladaitis, Philadelphia, PA, užmokėjo prenumeratą su 80 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame už "Darbininko" stiprinimą.

Kristina ir Virgus Volertai, Narberth, PA, atskubėjo "Darbininkui" į pagalbą su 80 dol. čekiu už prenumeratą. Nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudos palaikymą.

Poetė Dana Mitkienė, Los Angeles, CA, suprasdama lietuviškos spaudos sunkią būklę, užmokėjo savo prenumeratą, atsiųsdama 80 dol. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. 516 377 - 1401. **(sk.)**

Povilo Žumbakio, "Darbininko" bendradarbio, radijo programų komentarai, papildyti ir suredaguoti, išleisti knyga "Balionai, bananai ir biurokratai". Tai 205 psl. su 207 išnašomis ir 11 psl. indekso knyga, minkštais viršeliais, vidutinio formato. Komentarai, datuoti nuo 1992 m. liepos 2 d. iki 1993 m. lapkričio 28 d., liečia įvairius politinius, teisinius ir ekonominius klausimus, tautiečių interesus užsienyje ir Lietuvoje. Knyga gaunama, atsiuntus "Darbininkui" 15 dol. auką. Visas pelnas skiriamas lietuviškų radijo programų rėmimui ir lietuviškos spaudos darbų išlaikymui.

LIETUVOS
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ATSTATYMO
77 METŲ SUKAKTIES

MINĖJIMAS

Sekmadienį, vasario 19 d.

PAMALDOS - 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje.
Mišias koncelebruoja kun. Vytautas Palubinskas su kitais kunigais.
Pamokslą sako kun. Vladas Jaskevičius, SJ.
Gieda Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas Astos Barkauskienės.

AKADEMIJA - 3 val. popiet Kultūros Židinyje.
Invokacija - kun. Vladas Jaskevičius, SJ.
Sveikinimas - Dr. Oskaras Jusys, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose;
Paskaita - Artūras Paulauskas, buvęs Lietuvos Generalinis prokuroras.

MENINĖ DALIS -
Pianistė Aldona Kepalaitė;
Pianistas William Smiddy;
Smuikininkas virtuozas Vilhelmas Čepinskis;
Kanklių ir dainų montažą atlieka
Asta, Gabija ir Petras, vad. Asta Barkauskienė;

Padėkime vargstančiai Tėvynei!
Dalyvaukime minėjime!

Minėjimą rengia:
Amerikos Lietuvių Tarybos NY skyrius
Tautos Fondas
LB New Yorko apygardos valdyba

Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Prenumerata vieniems metams - tik $30.

Bendrai Lietuvos-Vokietijos įmonei Kaune reikalingas patyręs

Finansų Direktorius.

Įmonė specializuojasi aukštos kokybės tekstilės gamyboje ir planuoja vieną didžiausių investicijų Lietuvoje. Finansų Direktorius bus atsakingas už įmonės finansinės apskaitos sistemos pagal Vakarų standartą įvedimą ir kontrolę.

Reikalavimai:
Aukštasis išsilavinimas ir patirtis finansų ir buhalterinės apskaitos srityje.
Mokėti anglų ir lietuvių kalbas.
Sugebėti įdiegti naujoves ir jas valdyti.

Atsakomybės:
Įdiegti ir vykdyti finansinę apskaitos sistemą pagal Vakarų standartus.
Palaikyti ryšius su Tarptautine Finansų Korporacija ir kitais investitoriais.
Koordinuoti auditorių veiklą.
Vadovauti finansinei ataskaitai.
Vadovauti ataskaitos Finansų Ministerijai ruošimui.

Kreiptis į **HRStrategies**
Vilniaus g. 39, 2600 Vilnius, Lithuania
Tel. (370 2) 62 66 40, faksu (370 2) 22 08 70.